

INSPEKCJA OCHRONY ŚRODOWISKA

**WOJEWÓDZKI INSPEKTORAT OCHRONY ŚRODOWISKA
W BIAŁYMSTOKU**

Delegatura w Suwałkach

16-400 Suwałki, ul. Piaskowa 5 tel. 87-5632490, tel/fax 87-5632480

e-mail: suwalki@wios.bialystok.pl

www.wios.bialystok.pl

**Informacja
Podlaskiego Wojewódzkiego
Inspektora Ochrony Środowiska
o stanie środowiska na terenie
powiatu augustowskiego
w 2010 r.**

Spis treści

WSTĘP	3
PODSTAWOWE INFORMACJE O POWIECIE	3
DZIAŁALNOŚĆ INSPEKCYJNO-KONTROLNA I BADAWCZA	4
ZAKRES DZIAŁALNOŚCI INSPEKCYJNO-KONTROLNEJ	4
MONITORING ŚRODOWISKA	5
POWIETRZE	6
PRESJE – emisja zanieczyszczeń do powietrza	6
STAN – ocena jakości powietrza	6
PRZECIWDZIAŁANIA – działalność kontrolna	8
STAN CZYSTOŚCI WÓD POWIERZCHNIOWYCH	9
PRESJE – źródła zanieczyszczeń wód	9
STAN – ocena jakości wód powierzchniowych	11
KLASYFIKACJA WÓD	11
OMÓWIENIE WYNIKÓW BADAŃ	12
RZEKI	12
JEZIORA	21
PRZECIWDZIAŁANIA – działalność kontrolna	26
KONTROLE PROBLEMOWE Z ZAKRESU GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ	26
WODY PODZIEMNE	27
PRESJE	27
STAN – ocena jakości wód podziemnych	28
KLASYFIKACJA WÓD PODZIEMNYCH	28
GOSPODARKA ODPADAMI	29
PRESJE	29
ODPADY PRZEMYSŁOWE	29
ODPADY KOMUNALNE	29
STAN	30
SKŁADOWISKA	30
PRZECIWDZIAŁANIA – kontrole składowisk i zakładów przemysłowych	32
HAŁAS KOMUNIKACYJNY I PRZEMYSŁOWY	32
PRESJE – źródła hałasu	32
STAN – pomiary hałasu	33
HAŁAS KOMUNIKACYJNY	33
PRZECIWDZIAŁANIA	34
HAŁAS KOMUNIKACYJNY	34
HAŁAS PRZEMYSŁOWY – działalność kontrolna	35
POLA ELEKTROMAGNETYCZNE	35
PRESJE – źródła promieniowania elektromagnetycznego	35
STAN – pomiary monitoringowe	36
OCHRONA ŚRODOWISKA PRZED AWARIAMI	37
NIEBEZPIECZNE SUBSTANCJE CHEMICZNE W ZAKŁADACH PRZEMYSŁOWYCH	37
TRANSPORT	37
KONTROLE INTERWENCYJNE	37
OBOWIĄZKI SAMORZĄDÓW W ZAKRESIE SPRAW ZWIĄZANYCH Z OCHRONĄ ŚRODOWISKA	38
OBOWIĄZKI SAMORZĄDU POWIATOWEGO	38
ZADANIA I KOMPETENCJE STAROSTY	38
ZADANIA I KOMPETENCJE RADY POWIATU	39
KOMPETENCJE ZARZĄDU	39
ORGANY SAMORZĄDU GMINNEGO	40
ZADANIA I KOMPETENCJE WÓJTY, BURMISTRZA LUB PREZYDENTA MIASTA	40
ZADANIA I KOMPETENCJE RADY GMINY	40

WSTĘP

PODSTAWOWE INFORMACJE O POWIECIE

Położenie

Powiat augustowski położony jest w północno-wschodniej części województwa podlaskiego, na obszarze zaliczanym do Zielonych Płuc Polski. Ukształtowanie terenu charakteryzują polodowcowe, lekko faliste obszary sandrowe Równiny Augustowskiej z obszarami pagórkowatymi oraz równinne, bagienne obszary Kotliny Biebrzańskiej w południowej części powiatu.

Pod względem zajmowanej powierzchni powiat augustowski zajmuje 3 miejsce w województwie podlaskim. Jego obszar wynosi 1659,4 km². Wschodnią i centralną część powiatu zajmuje Puszcza Augustowska, a południowy skraj powiatu znajduje się w Biebrzańskim Parku Narodowym.

Przez region przebiegają ważne szlaki komunikacyjne – droga krajowa nr 8 (E 67) *granica państwa (Republika Czeska) – Kudowa Zdrój – Kłodzko – Wrocław – Warszawa – Białystok – Augustów – Budzisko – granica państwa (Republika Litewska)*, droga krajowa nr 16 *Dolna Grupa – Olsztyn – Augustów – Ogrodniki – granica państwa (Republika Litewska)*, droga krajowa nr 61 *Warszawa – Ostrołęka – Łomża – Grajewo – Augustów*, droga wojewódzka nr 664 *Raczki – Augustów – Lipsk – granica państwa (Republika Białorusi)* oraz linia kolejowa relacji *Warszawa – Białystok – Augustów – Suwałki*.

Struktura administracyjna i ludność

Powiat augustowski zamieszkuje 59.136 osób (stan: 31.XII.2010 r.) i jest 6 pod względem liczby ludności w województwie podlaskim. Gęstość zaludnienia wynosi około 35 os./km².

Na terenie powiatu znajduje się jedna gmina miejska (Augustów), jedna gmina miejsko-wiejska (Lipsk nad Biebrzą) oraz 5 gmin wiejskich (Augustów, Bargłów Kościelny, Nowinka, Płaska, Sztabin). Sieć osadnicza składa się z 235 miejscowości, w tym 2 miast, zorganizowanych w 175 sołectw.

Jednostki samorządowe powiatu augustowskiego	Powierzchnia [km ²]	Ludność [mieszk.]	Gęstość zaludnienia [os./km ²]
Powiat augustowski	1.659,4	59.136	35,6
Gminy miejskie:			
Augustów	80,9	30.376	375,5
Gminy miejsko-wiejskie:			
Lipsk	184,2	5.572	30,2
Gminy wiejskie:			
Augustów	266,6	6.672	25,0
Bargłów Kościelny	187,8	5.689	30,3
Nowinka	204,1	2.854	14,0
Płaska	372,7	2.568	6,9
Sztabin	363,1	5.405	14,9

Gospodarka

Powiat ma charakter głównie rolniczo-przemysłowy. Pod koniec 2010 r. w powiecie zarejestrowanych było 4.115 podmiotów gospodarczych, z czego 196 należało do sektora publicznego, reszta stanowiła własność prywatną. Głównym centrum gospodarczym jest Augustów, gdzie zlokalizowane są największe przedsiębiorstwa i jest ich najwięcej – 2.772 podmiotów. Rozwijającymi się dziedzinami przemysłu w regionie są: przetwórstwo rolno-spożywcze, obróbka drewna, budownictwo, turystyka.

Walory przyrodnicze powiatu

Tereny o szczególnych walorach przyrodniczych zajmują aż 66,8 % powierzchni powiatu (110.890,1 ha). Na parki narodowe (Wigierski i Biebrzański) przypada 9422,4 ha, rezerваты przyrody – 3570,3 ha, obszary chronionego krajobrazu – 101380,0 ha, użytki ekologiczne – 37,3 ha, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe – 83,2 ha. W powiecie zlokalizowane są 72 pomniki przyrody. Obszary leśne zajmują łącznie 78.183,4 ha, w tym lasy – 76.266,3 ha. Lesistość sięga 46 % powierzchni powiatu, przy czym najbardziej zalesione są gminy Płaska (82,3 %) i Nowinka (61,6 %).

Szczególnie cenne obszary są objęte siecią Natura 2000, za które uznaje się tereny najważniejsze dla zachowania zagrożonych lub bardzo rzadkich gatunków roślin, zwierząt czy charakterystycznych siedlisk przyrodniczych, mających znaczenie dla ochrony wartości przyrodniczych Europy. Na terenie powiatu sieć Natura 2000 tworzą: obszary specjalnej ochrony ptaków (OSO) – *Puszcza Augustowska* (PLB200002) i *Ostoja Biebrzańska* (PLB200006) oraz specjalne obszary ochrony siedlisk (SOO) – *Ostoja Augustowska* (PLH200005), *Ostoja Wigierska* (PLH200004), *Dolina Biebrzy* (PLH200008).

Według „Katalogu jezior Polski” w obrębie powiatu augustowskiego znajduje się około 42 jezior (o powierzchni powyżej 1 ha) o łącznej powierzchni powyżej 42 km² oraz fragment jeziora Wigry. Powierzchnia jezior powiatu jest zróżnicowana – największymi zbiornikami tego obszaru są jeziora: Sajno – 522,5 ha, Białe Augustowskie – 476,6 ha, Serwy – 460,3 ha oraz Wigry – 2118,3 ha (z tego około 300 ha w granicach powiatu augustowskiego). Wśród zbiorników występuje 13 jezior o powierzchni powyżej 100 ha i 14 jezior o powierzchni 50 – 100 ha. Większość akwenów nie jest głęboka – jedynie 5 jezior ma głębokość przekraczającą 30 m, a 6 jezior ma głębokość w zakresie 20 – 30 m. Głębokość maksymalną w powiecie osiąga jezioro Busznica – 48 m (jezioro Wigry jest głębsze, ale głęboczek znajduje się na terenie powiatu suwalskiego). Spośród jezior powiatu augustowskiego Rada Powiatu Uchwałą Nr 68/XI/07 z dnia 11 września 2007 objęła 22 zbiorniki zakazem używania obiektów pływających wyposażonych w silniki spalinowe w okresie od 15 czerwca do 15 września każdego roku.

DZIAŁALNOŚĆ INSPEKCYJNO-KONTROLNA I BADAWCZA

Prawne podstawy funkcjonowania Inspekcji Ochrony Środowiska określono w ustawie z dnia 20 lipca 1991 r., która nałożyła na nią obowiązek:

- kontrolowania przestrzegania przepisów prawa o ochronie środowiska przez podmioty gospodarcze,
- prowadzenia badania stanu środowiska,
- informowania społeczeństwa o wynikach tych badań.

Cele działalności inspekcyjno-kontrolnej WIOŚ są corocznie ustalane w planach pracy, tworzonych na podstawie wytycznych Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, analizy wyników dotychczasowej działalności, propozycji przekazanych przez Marszałka, Wojewodę oraz propozycji zgłaszanych przez organy samorządowe.

ZAKRES DZIAŁALNOŚCI INSPEKCYJNO-KONTROLNEJ

Podstawowym celem kontroli jest wymuszenie na jednostkach organizacyjnych podejmowania działań, które w konsekwencji mają spowodować zmniejszenie ich negatywnego wpływu na środowisko. Inspekcja Ochrony Środowiska zgodnie z przysługującymi kompetencjami może zastosować różnego rodzaju środki dyscyplinujące, między innymi:

- wydać zarządzenie pokontrolne,

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Białymstoku
Delegatura w Suwałkach
*Informacja Podlaskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska
o stanie środowiska na terenie powiatu augustowskiego*

- wydać decyzję wyznaczającą termin usunięcia zanieczyszczeń, a w przypadku stwierdzenia zagrożenia życia lub zdrowia, a także znacznych szkód w środowisku, decyzję wstrzymującą działalność zakładu,
- wymierzyć karę pieniężną za naruszanie warunków korzystania ze środowiska,
- skierować wystąpienia do innych organów administracji państwowej, rządowej i samorządu terytorialnego z wnioskiem o podjęcie działań związanych z ich właściwością,
- zastosować karę grzywny (mandat karny),
- skierować wniosek do sądu i organów ścigania.

*W tym miejscu należy zwrócić uwagę na **możliwości prawnych działań samorządów**, zbieżnych z kompetencjami lub celami działań przypisanymi Inspekcji Ochrony Środowiska, które pozwalają przeciwdziałać negatywnemu oddziaływaniu na środowisko, a także minimalizować problemy środowiskowe. Kompetencje samorządów powiatowych i gminnych zamieszczono na końcu niniejszego opracowania.*

W 2010 r. na terenie powiatu przeprowadzono 48 kontroli i czynności kontrolnych w najbardziej uciążliwych podmiotach i obiektach. W wyniku przeprowadzonych kontroli stwierdzono 50 nieprawidłowości, wobec czego zastosowano następujące sankcje:

- wydano 21 zarządzeń pokontrolnych zawierających 46 obowiązków,
- skierowano 9 wystąpień do innych organów,
- nałożono 2 kary grzywny na łączną kwotę 5.300 złotych,
- w 14 przypadkach zastosowano pouczenia,
- w 18 przypadkach zastosowano instruktaż.

MONITORING ŚRODOWISKA

W ramach działalności badawczej, główny zakres prac prowadzony jest w oparciu o Program Państwowego Monitoringu Środowiska (PMŚ), którego koordynatorem jest Główny Inspektorat Ochrony Środowiska w Warszawie. System PMŚ składa się z trzech głównych bloków zagadnień: presja (emisja), stan (jakość środowiska), ocena/prognoza.

Zadania PMŚ realizowane są głównie przez Wojewódzkie Inspektoraty Ochrony Środowiska. Stanowią one również wojewódzką bazę informacji o stanie środowiska. Program badawczy realizowany przez WIOŚ obejmuje następujące komponenty środowiska:

- monitoring powietrza atmosferycznego,
- monitoring wód powierzchniowych płynących i stojących,
- monitoring wód podziemnych,
- monitoring hałasu,
- monitoring pól elektromagnetycznych,
- monitoring odpadów niebezpiecznych.

W każdym podsystemie na potrzeby wykonywanych ocen wyszczególniono 3 elementy: presję, stan i przeciwdziałanie.

Aktualne wyniki kontroli i badań stanu środowiska na terenie powiatu przedstawiono poniżej.

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Białymstoku
Delegatura w Suwałkach
Informacja Podlaskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska
o stanie środowiska na terenie powiatu augustowskiego

POWIETRZE

PRESJE – emisje zanieczyszczeń do powietrza

Do substancji mających największy udział w emisji zanieczyszczeń, pochodzących głównie z procesów spalania energetycznego należą: dwutlenek siarki, tlenki azotu, tlenek węgla i pyły. Pozostałe rodzaje zanieczyszczeń emitowane z zakładów przemysłowych zlokalizowanych na terenie województwa to: węglowodory aromatyczne i alifatyczne, alkohole, octan etylu i ksylen oraz inne zanieczyszczenia.

Głównymi źródłami zanieczyszczeń atmosfery na terenie województwa podlaskiego są ciepłownie miejskie, przemysłowe oraz rozproszone źródła emisji z sektora komunalno-bytowego, a także zanieczyszczenia komunikacyjne.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w 2010 r. emisja zanieczyszczeń pyłowych z terenu powiatu augustowskiego wyniosła 67 tony i w porównaniu do lat poprzednich wykazała wzrost.

Emisja zanieczyszczeń gazowych ogółem w 2010 r. wynosiła 44.380 ton. Porównując wyniki emisji do danych z lat poprzednich zauważyć można stopniowy jej wzrost. Emisję z powiatu na tle województwa przedstawiono w tabeli.

EMISJA ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA Z ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNIE UCIAŻLIWYCH										
	j.m.	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Emisja zanieczyszczeń pyłowych										
woj. podlaskie										
ogółem	t/r	2 020	1 972	2 176	2 004	1 740	1 748	1 324	1 146	1 096
powiat augustowski										
ogółem	t/r	33	66	35	44	51	28	43	67	67
ze spalania paliw	t/r	31	64	16	21	32	19	35	58	57
węglowo-grafitowe, sadza	t/r	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Emisja zanieczyszczeń gazowych										
woj. podlaskie										
ogółem	t/r	1 873 814	1 983 537	1 874 115	1 799 787	1 703 946	1 716 244	1 602 796	1 597 587	1 616 560
powiat augustowski										
ogółem	t/r	42 803	43 422	33 061	40 182	44 375	36 679	36 610	39 677	44 380
ogółem (bez CO ₂)	t/r	176	205	232	265	288	230	277	337	305
dwutlenek siarki	t/r	70	60	129	134	127	118	132	119	102
tlenki azotu	t/r	69	89	72	85	82	74	80	76	76
tlenek węgla	t/r	32	52	31	46	79	38	53	142	127
dwutlenek węgla	t/r	42 627	43 217	32 829	39 917	44 087	36 449	36 333	39 340	44 075
ZANIECZYSZCZENIA ZATRZYMANE LUB ZNEUTRALIZOWANE W URZĄDZENIACH DO REDUKCJI										
woj. podlaskie										
pyłowe	t/r	121 233	137 184	121 810	118 417	116 765	117 089	83 472	68 884	86 589
gazowe	t/r	686	809	1 520	1 574	1 138	1 467	686	814	1 427
powiat augustowski										
pyłowe	t/r	494	949	1 208	1 528	881	1 171	1 680	1 144	1 158
gazowe	t/r	0	0	609	0	0	0	0	0	0

dane: GUS

STAN – ocena jakości powietrza

Podstawową oceną jakości powietrza służącą do stwierdzenia zachowania norm jakości, a w przypadku ich niedotrzymania, wdrożenia działań naprawczych, jest coroczna ocena wykonywana na podstawie art. 89 Ustawy Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r.

Ocena stopnia zanieczyszczenia powietrza na terenie województwa podlaskiego dokonywana jest w oparciu o pomiary kontrolne głównych zanieczyszczeń bezpośrednio emitowanych do atmosfery (emisja) oraz badania monitoringowe substancji powstających w atmosferze (imisja).

Na terenie strefy podlaskiej, na obszarze której leży powiat augustowski, oceny jakości powietrza według celów ochrony zdrowia i ochrony roślin dokonano na podstawie ocen wyników pomiarów poszczególnych zanieczyszczeń ze stacji:

- w Suwałkach (automatyczny pomiar pyłu PM 10 na stacji tła miejskiego) – cel ochrona zdrowia,
- 4 pozostałych stacji stacjonarnych z terenu województwa podlaskiego (SO₂, NO₂, Pb, Ni, As, Cd, benzo(a)piren, O₃, CO, benzen): aglomeracja białostocka (2 stacje tła miejskiego i 1 stacja tła podmiejskiego), miasto Łomża (1 stacja tła miejskiego) – cel ochrona zdrowia,
- we wsi Borsukowizna, gmina Krynki (SO₂, NO_x, O₃ – 1 stacja tła wiejskiego reprezentatywna dla całego województwa) – cel ochrona roślin.

Należy podkreślić, że zakres badań jakości powietrza w związku z wejściem w życie Dyrektywy 2008/50/WE w sprawie jakości powietrza i czystszej powietrza dla Europy uległ poszerzeniu m.in. o pomiary pyłu PM_{2,5}. W związku z tym Inspektorat wdrożył pomiary pyłu PM_{2,5} w strefach: *aglomeracja białostocka* oraz *strefie podlaskiej*, która obejmuje wszystkie pozostałe powiaty województwa podlaskiego.

Badania zanieczyszczeń powietrza uzupełniono o obiektywne metody szacowania emisji.

W klasyfikacji stref w 2010 roku uwzględniono również wyniki pomiarów wskaźników wykonanych w latach poprzednich (metoda pasywna, pomiary laboratorium mobilnym). Badania na terenie Augustowa wykonano w 2003 roku (metoda pasywna – pomiarami objęto dwutlenek siarki SO₂, tlenki azotu NO_x i benzen) oraz w 2004 r. (metoda aspiracyjna laboratorium mobilnym – pomiarami objęto dwutlenek siarki SO₂, dwutlenek azotu NO₂, tlenek azotu NO, tlenek węgla CO, pył zawieszony PM₁₀, ozon O₃, zawartości ołowiu i innych metali w pyłe zawieszonym).

Kryteriami klasyfikacji stref są:

- dopuszczalny poziom substancji w powietrzu (z uwzględnieniem dozwolonej liczby przekroczeń poziomu dopuszczalnego określonego dla niektórych zanieczyszczeń),
- dopuszczalny poziom substancji w powietrzu powiększony o margines tolerancji,
- poziomy docelowe dla niektórych substancji,
- poziomy celów długoterminowych (dla ozonu).

Wartość poszczególnych marginesów tolerancji (określonych dla SO₂, NO₂, PM₁₀, Pb, CO, benzenu) w ostatnich latach była stopniowo zmniejszana aż do osiągnięcia poziomu stężeń dopuszczalnych. Zanieczyszczeniem, dla którego będzie uwzględniany margines tolerancji jest pył PM_{2,5}.

Wykonywana corocznie „Ocena poziomów substancji w powietrzu i klasyfikacja stref województwa podlaskiego” wykazała za 2010 rok przekroczenie poziomu dopuszczalnego pyłu PM₁₀ w *strefie podlaskiej* – kryterium ochrona zdrowia. Obszarem przekroczeń w strefie jest miasto Łomża (zanotowano większą od dopuszczalnej ilość dni w roku z przekroczeniem normy 24-godzinnej pyłu PM₁₀). W ocenie poziomów dopuszczalnych *strefa podlaska* została zaliczona do **klasy C** ze względu na pył PM₁₀. Wymaganym działaniem dla tej strefy jest opracowanie dla niej programu ochrony powietrza (POP).

Poziomy stężeń pozostałych badanych wskaźników (SO₂, NO₂, Pb, Ni, As, Cd, PM_{2,5}, benzo(a)piren, O₃, CO, benzen) na terenie *strefy podlaskiej* nie przekraczały poziomów dopuszczalnych dla poszczególnych zanieczyszczeń pod względem wymaganych celów (ochrona zdrowia, ochrona roślin).

Ocena zachowania poziomów docelowych nie wykazała przekroczeń. Ocena zachowania poziomu celu długoterminowego wykazała przekroczenia dla ozonu dla kryteriów ochrony zdrowia i ochrony roślin. W przypadku pozostałych zanieczyszczeń nie zanotowano przekroczeń poziomów celów długoterminowych. Osiągnięcie poziomu celu długoterminowego jest jednym z zadań wojewódzkich planów ochrony środowiska.

Pełne informacje dotyczące klasyfikacji stref zawiera „Ocena poziomów substancji w powietrzu i klasyfikacja stref województwa podlaskiego w 2010 r.” zamieszczona na stronie internetowej www.wios.bialystok.pl

PRZECIWDZIAŁANIA – działalność kontrolna

Na terenie powiatu największa emisja zanieczyszczeń powietrza pochodzi z miast, gdzie głównymi źródłami zanieczyszczeń są ciepłownie miejskie i kotłownie osiedlowe oraz zakłady przemysłowe w większości zlokalizowane w Augustowie.

W ewidencji Delegatury WIOŚ w Suwałkach znajduje się 14 podmiotów z omawianego obszaru, posiadających pozwolenia na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza.

Są to głównie zakłady eksploatujące kotłownie emitujące zanieczyszczenia powstałe w wyniku spalania paliw: węgla, oleju opałowego i drewna oraz podmioty produkujące łodzie, jachty na bazie żywic poliestrowo-szklanych. Podstawowym zanieczyszczeniem emitowanym przez te zakłady w procesie laminowania jest styren, natomiast w procesie czyszczenia kadłubów jest aceton i toluen pochodzący ze stosowanego rozpuszczalnika. W celu ograniczenia emisji stosowane są żywice zawierające antyparowacze styrenu, a także spalarki katalityczne węglowodorów.

Delegatura kontroluje wszystkie te zakłady w zakresie ochrony powietrza.

Największe z nich to:

- Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej „GIGA” w Augustowie,
- British American Tobacco Polska S.A. w Augustowie,
- Pracowniczy Ośrodek Maszynowy Sp. z o.o. w Augustowie.

Zakłady produkujące łodzie:

- Mazurskie Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Budowlane „ŚLEPSK” w Augustowie (dwa zakłady)
- BALT YACHT s.j. A. i B Kozłowski w Augustowie,
- „MIRAGE BOATS” Zając & Bychto w Augustowie,
- PPHU „POLIFAKTOR” w Augustowie,
- „DAREKCO” PHUP Dariusz Paszkiewicz w Augustowie

Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej „GIGA” w Augustowie

MPEC „GIGA” eksploatuje Ciepłownię Miejską w Augustowie o wydajności cieplnej 40,8 MW. Jest ona wyposażona w 3 kotły wodne opalane węglem oraz jeden kocioł olejowy:

- Kotłownia węglowa o łącznej wydajności cieplnej 33,8 MW – wyposażona w 2 zmodernizowane kotły WR-10 o pojedynczej wydajności 14 MW oraz 1 zmodernizowany kocioł WR-5 o wydajności 5,8 MW; kotły wyposażone są w urządzenia ochronne tzw. dwustopniowy system odpylania, w którym I stopień stanowią multicyklony typu MOS 22 lub MOS 15 oraz baterie cyklonów typu CS 8x800 (za większymi kotłami) i CS 4x 630 (za mniejszym kotłem WR-5); zakładana całkowita skuteczność odpylania – 92%,
- Kotłownia opalana olejem opałowym lekkim o wydajności cieplnej 7,00 MW – wyposażona w 1 kocioł typu KOG-7.

MPEC „GIGA” ze względu na wielkość kotłowni należy do przedsiębiorstw uczestniczących w systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych.

Kontrola przeprowadzona w grudniu 2010 r. nie wykazała nieprawidłowości w stosowaniu obowiązków określonych pozwoleniami uzyskanymi przez zakład. Podczas kontroli ustalono, że w kotłowni w sezonie zimowym zostanie uruchomiony dodatkowy kocioł KD-10 o wydajności cieplnej 10 MW, w związku z tym moc ciepłowni przekroczy 50 MW, zakład więc wystąpi do Starostwa Powiatowego o uzyskanie pozwolenia zintegrowanego.

British American Tobacco Polska S.A. w Augustowie

Źródła emisji zanieczyszczeń do powietrza:

- kotłownia parowa wysokociśnieniowa opalana olejem opałowym dostarczająca ciepło do instalacji technologicznych, centralnego ogrzewania, ciepłej wody i klimatyzacji. Kotłownia wyposażona jest w 3 kotły stalowe typu UL-S 1200 x 13 firmy LOOS o wydajności cieplnej 7,8 MW każdy. W okresie szczytowym pracują dwa kotły, jeden kocioł stanowi rezerwę.
- instalacja do produkcji papierosów – emisja pochodzi przede wszystkim z działu produkcji krajanki (przygotowanie tytoniu do produkcji papierosów) oraz działu produkcji papierosów (formowanie, zawijanie i pakowanie papierosów). Podczas produkcji wyrobów tytoniowych do powietrza emitowane są następujące zanieczyszczenia: pył tytoniowy, alkohol etylowy, substancje odorocenne. Zanieczyszczenia usuwane są w cyklonach oraz filtrze wodnym dwustopniowym (pył oraz substancje odorocenne).
- W 2009 r. rozbudowano zakład o nową linię technologiczną, służącą do suszenia tytoniu (na linii produkcyjnej zamontowano dwa nowe emitory – pierwszy o średnicy 1,2 m, wysokości 23 m – z odpylania nowej suszarki gazowej AIR DRYER o mocy 4,8 MW i z odpylania linii przerobu pyłu tytoniowego FIBEX oraz z odpylania i chłodzenia krajanki, drugi o wysokości 24 m i średnicy 0,8 m – odprowadzający spaliny ze spalania gazu GZ-50 w suszarni bębnowej).

Zamieniono palniki olejowe zamontowane przy kotłach UL-S 1200 na palniki dwufunkcyjne, umożliwiające spalanie zamiennie gazu ziemnego i oleju opałowego.

Kontrola przeprowadzona w 2009 r. nie wykazała nieprawidłowości, udzielono instruktażu w zakresie gospodarki odpadowej z uwagi na przekroczoną w 2009 r. ilość powstających odpadów (zakład wystąpił do Starostwa Powiatowego o wydanie nowego pozwolenia na wytwarzanie odpadów).

British – American Tobacco Polska S.A. w Augustowie ze względu na wielkość kotłowni należy do przedsiębiorstw uczestniczących w systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych. W związku z modernizacją zakład uzyskał w 2009 r. nowe pozwolenie na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza, nastąpiło zmniejszenie zużycia oleju. Podstawowym paliwem stał się gaz ziemny, olej opałowy stanowi paliwo rezerwowe. Wyniki pomiarów automonitoringowych emisji substancji zanieczyszczających do powietrza z 2009 i 2010 r. nie wykazują przekroczeń w porównaniu z uzyskanym w 2009 r. pozwoleniem.

STAN CZYSTOŚCI WÓD POWIERZCHNIOWYCH

PRESJE – źródła zanieczyszczeń wód

Wielkość presji na wody prezentuje stopień wyposażenia w infrastrukturę obsługującą gospodarkę wodno-ściekową.

Długość czynnej sieci wodociągowej w 2010 roku w powiecie augustowskim wynosiła 985 km. W 2010 roku ponad 82 % ludności korzystało z sieci wodociągowej, najczęściej w gminie miejskiej Augustów – 93,1 % (choć wyższy wskaźnik posiada miasto Lipsk – 94,8 %), najmniej na obszarze gminy wiejskiej Lipsk – jedynie 23,4 %.

Ludność korzystająca z sieci wodociągowej w % ogółu ludności									
Jednostka terytorialna	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Powiat augustowski	79,5	80,1	81,5	81,2	81,4	81,9	82,1	82,3	82,8
Augustów – gmina miejska	91,5	91,7	91,8	92,2	92,2	92,6	93,0	93,1	93,1
Lipsk – gmina miejsko-wiejska	50,2	50,5	61,7	51,5	51,9	52,1	52,0	52,1	55,3
Augustów – gmina wiejska	78,7	78,7	78,9	79,4	79,5	80,1	80,1	80,1	80,1

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Białymstoku
Delegatura w Suwałkach
Informacja Podlaskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska
o stanie środowiska na terenie powiatu augustowskiego

Bargłów Kościelny	87,0	87,2	87,3	87,4	87,4	87,7	87,9	88,0	88,3
Nowinka	46,5	46,6	46,7	51,6	51,8	51,8	52,0	52,5	54,1
Płaska	86,5	86,5	86,5	86,5	86,5	86,5	88,3	88,3	88,3
Sztabin	52,6	57,4	58,0	60,5	60,6	61,0	61,2	61,6	62,2

dane: GUS

Długość czynnej sieci kanalizacyjnej w 2010 roku w powiecie augustowskim wynosiła 122,2 km. W 2010 roku ponad 53 % ludności powiatu korzystało z sieci kanalizacyjnej, najwięcej w gminie miejskiej Augustów – 89,8 %, natomiast w gminie Płaska nie istnieje komunalna sieć kanalizacyjna.

Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej w % ogółu ludności									
Jednostka terytorialna	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Powiat augustowski	50,6	50,8	51,6	51,9	52,4	52,7	52,9	52,9	53,2
Augustów – gmina miejska	88,2	88,5	88,9	89,2	89,3	89,4	89,6	89,7	89,8
Lipsk – gmina miejsko-wiejska	32,5	32,7	35,5	35,4	35,7	36,0	35,9	35,9	36,2
Augustów – gmina wiejska	4,7	4,7	4,7	4,9	5,3	5,4	5,6	5,6	5,6
Bargłów Kościelny	10,0	10,0	10,3	10,3	10,4	10,8	11,2	11,4	11,5
Nowinka	4,6	4,6	4,6	5,1	5,1	5,1	5,2	5,2	7,0
Płaska	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sztabin	14,5	14,5	14,6	14,7	14,8	14,9	15,0	15,0	15,7

dane: GUS

W powiecie w 2010 roku działało 6 komunalnych i przemysłowych oczyszczalni ścieków, z tego 5 oczyszczalni było zaopatrzonych w system podwyższonego usuwania biogenów.

Komunalne i przemysłowe oczyszczalnie ścieków – ogółem ilość obiektów									
Jednostka terytorialna	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Powiat augustowski	5	5	5	5	6	6	6	6	6
Augustów – gmina miejska	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Lipsk – gmina miejsko-wiejska	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Augustów – gmina wiejska	0	0	0	0	1	1	1	1	1
Bargłów Kościelny	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Nowinka	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Płaska	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sztabin	1	1	1	1	1	1	1	1	1

dane: GUS

W 2010 roku ponad 55 % mieszkańców (32.452 osoby) korzystało z oczyszczalni ścieków. Wskaźnik ten jest niższy w porównaniu do stopnia zwodociągowania powiatu (82,8 %).

Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ogólnej liczby ludności									
Jednostka terytorialna	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Powiat augustowski	52,15	52,92	54,24	54,33	54,69	55,04	55,12	55,24	55,3

dane: GUS

Ogólna liczba mieszkańców obsługiwana przez oczyszczalnie ścieków – dane GUS									
Jednostka terytorialna	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Powiat augustowski	30 853	31 267	32 033	32 051	32 255	32 399	32 448	32 458	32452
Augustów – gmina miejska	26 600	27 480	28 100	28 100	28 176	28 288	28 304	28 304	28304
Lipsk – gmina miejsko-wiejska	2 023	2 027	2 157	2 159	2 165	2 165	2 167	2 165	2155
Augustów – gmina wiejska	320	320	320	320	424	428	432	432	432
Bargłów Kościelny	700	650	658	664	670	693	712	720	724
Nowinka	210	160	160	165	165	165	169	169	169
Płaska	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sztabin	1 000	630	638	643	655	660	664	668	668

dane: GUS

STAN – ocena jakości wód powierzchniowych

Zasady monitoringu wód uwzględniają badanie i ocenę jakości wód w sposób odpowiedni do celów jej użytkowania i prowadzonej działalności na obszarze zlewni. Badania objęły:

- monitoring wód dla celów ogólnej oceny jakości wody, w tym stopnia eutrofizacji poprzez badania stężeń związków azotu i fosforu oraz w celu określenia odcinków wód wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych.
- monitoring jakości wód przeznaczonych do bytowania ryb, skorupiaków i mięczaków w warunkach naturalnych,
- monitoring wód prowadzony w ujęciach zaopatrujących ludność w wodę do spożycia oraz w obszarach ochronnych zbiorników wód śródlądowych,
- monitoring jakości wód granicznych.

KLASYFIKACJE WÓD

- **Ogólna ocena jakości wód – stan wód.** Podstawą oceny jest Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 20 sierpnia 2008 r. w sprawie sposobu klasyfikacji jednolitych części wód powierzchniowych (Dz. U. Nr 162, poz. 1008). Rozporządzenie określa sposób klasyfikacji jednolitych części wód powierzchniowych w ciekach naturalnych, jeziorach lub innych zbiornikach naturalnych, wodach przejściowych i przybrzeżnych oraz sztucznych jednolitych części wód powierzchniowych i silnie zmienionych jednolitych części wód powierzchniowych. Rozporządzenie zmieniło dotychczasowe podejście do sposobu badania i oceny.

Punkty monitoringowe zlokalizowane są na zamknięciach zlewni tzw. jednolitych części wód (JCW). Monitoring prowadzi się w sposób umożliwiający ocenę ich stanu oraz ilościowe ujęcie czasowej i przestrzennej zmienności parametrów biologicznych, hydromorfologicznych, fizykochemicznych i chemicznych.

Stan wód dla wód naturalnych określa się, porównując wyniki klasyfikacji cząstkowych tj.: oceny stanu ekologicznego z wynikami stanu chemicznego.

Stan wód sztucznych i silnie zmienionych określa się, porównując wyniki klasyfikacji cząstkowych tj.: ocenę potencjału ekologicznego z wynikami stanu chemicznego. W zależności od stanu ekologicznego/potencjału ekologicznego oraz stanu chemicznego stan wód naturalnych, sztucznych i silnie zmienionych może być: dobry lub zły.

- **Ocena przydatności do bytowania ryb.** Podstawę oceny stanowi Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 4 października 2002 r. w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać wody śródlądowe będące środowiskiem życia ryb w warunkach naturalnych (Dz. U. Nr 176, poz. 1455).
- **Ocena przydatności wody do spożycia.** Podstawę oceny stanowi Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 listopada 2002 r. w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać wody powierzchniowe wykorzystywane do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia (Dz. U. Nr 204 poz. 1728).
- **Ocena wrażliwości wód na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych i podatności na eutrofizację.** Podstawę oceny stanowi Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie kryteriów wód wrażliwych na zanieczyszczenia związkami azotu ze źródeł rolniczych (Dz. U. Nr 241 poz. 2093).
- **Ocena eutrofizacji ze źródeł komunalnych dla lat 2008 – 2010.** Podstawę oceny stanowi Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 20 sierpnia 2008 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych (Dz. U. Nr 162 poz. 1008).

Uwaga:

W niniejszym opracowaniu przedstawiono wstępną ocenę stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego, stanu chemicznego i stanu jednolitych części wód.

OMÓWIENIE WYNIKÓW BADAŃ WÓD

RZEKI

W latach 2009 – 2010 roku na terenie powiatu augustowskiego w ramach programu monitoringu wód płynących przeprowadzono badania rzek:

- Netta (dopływu Biebrzy) – w profilach: uroczysko Kozia Szyja i Polkowo-Zwierzyniec,
- Zalewianki (dopływu Netty) – w profilu w m. Mazurki,
- Turówki (dopływu Netty) – w profilu w m. Białobrzegi,
- Biebrzy (dopływu Narwi) – w profilu most Lipsk–Dąbrowa Białostocka,
- Czarnej Hańczy (dopływu Niemna) – w profilu śluza Kudryniki,
- Kanału Augustowskiego (dopływu Czarnej Hańczy) – w profilu śluza Sosnówka.

Badania prowadzono w programach monitoringu diagnostycznego i operacyjnego, które umożliwiły dokonanie ocen¹: stanu ekologicznego, oceny przydatności do bytowania ryb oraz oceny podatności na eutrofizację, oceny eutrofizacji ze źródeł komunalnych w wybranych punktach.

Netta jest prawostronnym dopływem Biebrzy o długości 102,5 km. W 2009 r. przeprowadzono badania w profilu uroczysko Kozia Szyja – przed ujściem do jeziora Rospuda Augustowska oraz w profilu Polkowo-Zwierzyniec.

Ocena jakości wód rzeki Netty (Rospudy) w profilu uroczysko Kozia Szyja

- **Ocena stanu ekologicznego** – w 2009 r. na podstawie wskaźników biologicznych (chlorofilu „a”, makrofitowego indeksu rzeczno – MIR, fitobentosu – indeksu okrzemkowego IO) wskazała dobry stan wód w JCW (II klasa). Spośród badanych stężeń wskaźników fizykochemicznych nie wykazano przekroczeń wartości określonych dla stanu dobrego, w związku z tym stan ekologiczny w JCW zakwalifikowano do *stanu dobrego (II klasa)*. W 2008

¹ ocena stanu wód jako wypadkowa ocen stanu ekologicznego i stanu chemicznego zostanie wykonana w przyszłym 6-letnim cyklu badawczym 2010-2015.

r. elementy biologiczne nie były oceniane, wobec czego nie było podstaw do oceny stanu ekologicznego, a wartości wskaźników fizykochemicznych nie przekraczały stanu dobrego.

- **Ocena stanu chemicznego** na podstawie wybranych wskaźników chemicznych wskazała **dobry stan** wód w JCW. W 2008 r. stan chemiczny nie był oceniany.
- **Ocena przydatności do bytowania ryb** wykazała, że wody **nie spełniają kryteriów bytowania ryb w warunkach naturalnych** ze względu na azotyny. W 2008 r. wody nie spełniały kryteriów bytowania ryb w warunkach naturalnych ze względu na ten sam wskaźnik.
- **Ocena podatności na eutrofizację** – **nie wykazano przekroczeń** wartości granicznych wskaźników stosowanych przy ocenie eutrofizacji wód powierzchniowych.
- **Ocena eutrofizacji ze źródeł komunalnych** – na podstawie wyników z lat 2008 – 2009 r. nie wykazała przekroczeń wartości granicznych ocenianych wskaźników (chlorofilu, indeksu okrzemkowego IO, pięciodobowego biochemicznego zapotrzebowania tlenu (BZT₅), ogólnego węgla organicznego (OWO), azotu amonowego, azotu Kjeldahla, azotu azotanowego, azotu ogólnego, fosforu ogólnego, fosforanów).

Ocena jakości wód rzeki Netty (Rospudy) w profilu Polkowo-Zwierzyniec

- **Ocena potencjału ekologicznego** – w 2009 r. na podstawie wskaźników biologicznych (chlorofilu „a”, makrofitowego indeksu rzeczno – MIR, fitobentosu – indeksu okrzemkowego IO) wskazała dobry stan wód w JCW (II klasa). Spośród badanych stężeń wskaźników fizykochemicznych wykazano przekroczenia wartości indeksu nadmanganianowego określonych dla stanu dobrego, w związku z tym stan ekologiczny w JCW zakwalifikowano do **stanu umiarkowanego (III klasa)**. W 2008 r. badań Netty w tym profilu nie prowadzono.
- **Ocena stanu chemicznego** na podstawie wybranych wskaźników chemicznych wskazała **stan dobry** wód w JCW.
- **Ocena przydatności do bytowania ryb** wykazała, że wody **nie spełniają kryteriów bytowania ryb w warunkach naturalnych** ze względu na azotyny.
- **Ocena podatności na eutrofizację** – **nie wykazano przekroczeń** wartości granicznych wskaźników stosowanych przy ocenie eutrofizacji wód powierzchniowych.
- **Ocena eutrofizacji ze źródeł komunalnych** – na podstawie wyników z 2009 r. nie wykazała przekroczeń wartości granicznych ocenianych wskaźników.

Zalewianka (Kamienny Bród) jest dopływem jeziora Necko o długości około 23,5 km. W 2009 r. przeprowadzono badania w profilu w m. Mazurki – przed ujściem do jeziora Necko.

Ocena jakości wód rzeki Zalewianki w profilu w m. Mazurki

- **Ocena stanu ekologicznego** – w 2009 r. na podstawie wskaźników biologicznych (chlorofilu „a”, makrofitowego indeksu rzeczno – MIR, fitobentosu – indeksu okrzemkowego IO) wskazała dobry stan wód w JCW (II klasa). Spośród badanych stężeń wskaźników fizykochemicznych wykazano przekroczenia wartości azotu azotanowego i azotu ogólnego określonych dla stanu dobrego, w związku z tym stan ekologiczny w JCW zakwalifikowano do **stanu umiarkowanego (III klasa)**. W 2008 r. *element biologiczny nie był oceniany, wobec czego nie było podstaw do oceny stanu ekologicznego, a wartości wskaźników fizykochemicznych: azotu azotanowego i ogólnego węgla organicznego przekraczały granicę stanu dobrego.*
- **Ocena stanu chemicznego** na podstawie wybranych wskaźników chemicznych wskazała **stan dobry** wód w JCW. W 2008 r. stan chemiczny nie był oceniany.
- **Ocena przydatności do bytowania ryb** wykazała, że wody **nie spełniają kryteriów bytowania ryb w warunkach naturalnych** ze względu na azotyny i tlen rozpuszczony. W 2008 r. wody nie spełniały kryteriów bytowania ryb w warunkach naturalnych ze względu na azotyny.
- **Ocena podatności na eutrofizację** spośród wskaźników stosowanych przy ocenie eutrofizacji wód powierzchniowych wykazała **przekroczenia** wartości granicznych dla azotanów, co wskazują na wrażliwość rzeki na eutrofizację. W 2008 r. również wykazano przekroczenia azotanów.

- **Ocena eutrofizacji ze źródeł komunalnych** – za lata 2008 – 2009 wykazała **przekroczenia** wartości granicznych ocenianych wskaźników: *azotu azotanowego* oraz *ogólnego węgla organicznego*.

Turówka jest prawostronnym dopływem Kanału Augustowskiego i Netty o długości około 13,0 km. W 2009 r. przeprowadzono badania w profilu ujściowym w m. Białobrzegi.

Ocena jakości wód rzeki Turówki w profilu w m. Białobrzegi

- **Ocena stanu ekologicznego** – w 2009 r. na podstawie wskaźników biologicznych (chlorofilu „a”, makrofitowego indeksu rzeczno – MIR, fitobentosu – indeksu okrzemkowego IO) wskazała dobry stan wód w JCW (II klasa). Spośród badanych stężeń wskaźników fizykochemicznych wykazano przekroczenia kilku wartości wskaźników fizykochemicznych określonych dla stanu dobrego, w związku z tym stan ekologiczny w JCW zakwalifikowano do **stanu umiarkowanego (III klasa)**. W 2008 r. stan ekologiczny ww. JCW zaliczono do **stanu słabego (IV klasa)** określonego na podstawie badań makrofitów.
- **Ocena stanu chemicznego** – w latach 2008 – 2009 stan chemiczny nie był oceniany.
- **Ocena przydatności do bytowania ryb** wykazała, że wody **nie spełniają kryteriów bytowania ryb w warunkach naturalnych** ze względu na azotyny, fosfor ogólny i tlen rozpuszczony. W 2008 r. wody nie spełniały kryteriów bytowania ryb w warunkach naturalnych ze względu na te same wskaźniki.
- **Ocena podatności na eutrofizację** spośród wskaźników stosowanych przy ocenie eutrofizacji wód powierzchniowych wykazała **przekroczenia wartości granicznych dla azotanów i azotu ogólnego**, co wskazuje na wrażliwość rzeki na eutrofizację. W 2008 r. również wykazano przekroczenia tych samych wskaźników.
- **Ocena eutrofizacji ze źródeł komunalnych** – za lata 2008 – 2009 wykazała **przekroczenia** wartości granicznych ocenianych wskaźników: *azotu azotanowego, azotu Kjeldahla, azotu ogólnego* oraz *ogólnego węgla organicznego*.

Biebrza jest prawostronnym dopływem Narwi o długości 155,3 km. W 2009 r. przeprowadzono badania w profilu przy moście na drodze Lipsk – Dąbrowa Białostocka.

Ocena jakości wód rzeki Biebrzy w profilu w m. Lipsk

- **Ocena stanu ekologicznego** – w 2009 r. na podstawie wskaźników biologicznych (chlorofilu „a”, makrofitowego indeksu rzeczno – MIR, fitobentosu – indeksu okrzemkowego IO) wskazała dobry stan wód w JCW (II klasa). Spośród badanych stężeń wskaźników fizykochemicznych wykazano przekroczenia wartości tlenu rozpuszczonego i ogólnego węgla organicznego określonych dla stanu dobrego, w związku z tym stan ekologiczny w JCW zakwalifikowano do **stanu umiarkowanego (III klasa)**. W 2008 r. *elementy biologiczne nie były oceniane, wobec czego nie było podstaw do oceny stanu ekologicznego. Stężenie tlenu rozpuszczonego przekraczało granicę stanu dobrego.*
- **Ocena stanu chemicznego** – w latach 2008 – 2009 stan chemiczny nie był oceniany.
- **Ocena przydatności do bytowania ryb** wykazała, że wody **nie spełniają kryteriów bytowania ryb w warunkach naturalnych** ze względu na azotyny, fosfor ogólny i tlen rozpuszczony. W 2008 r. wody nie spełniały kryteriów bytowania ryb w warunkach naturalnych ze względu na azotyny i amoniak niezjonizowany.
- **Ocena podatności na eutrofizację** nie wykazała przekroczeń wartości granicznych wskaźników stosowanych przy ocenie eutrofizacji wód powierzchniowych.
- **Ocena eutrofizacji ze źródeł komunalnych** – na podstawie wyników z lat 2008 – 2009 r. nie wykazała przekroczeń wartości granicznych ocenianych wskaźników.

Kanał Augustowski łączy rzekę Biebrzę z rzeką Niemen. Badany odcinek o długości 17,5 km przebiega od stanowiska szczytowego w Suchej Rzeczce do połączenia z Czarną Hańczą. W 2008 r. przeprowadzono badania w profilu śluza Sosnówka – przed połączeniem z Czarną Hańczą.

Ocena jakości wód rzeki Kanału Augustowskiego w profilu śluza Sosnówka

- **Ocena potencjału ekologicznego** – w 2009 r. na podstawie wskaźników biologicznych (chlorofilu „a”, makrofitowego indeksu rzeczno – MIR, fitobentosu – indeksu okrzemkowego IO) wskazała dobry stan wód w JCW (II klasa). Spośród badanych stężeń wskaźników fizykochemicznych nie wykazano przekroczeń wartości określonych dla stanu dobrego, w związku z tym potencjał ekologiczny w JCW zakwalifikowano jako **dobry (II klasa)**. W 2008 r. *elementy biologiczne nie były oceniane, wobec czego nie było podstaw do oceny potencjału ekologicznego, a wartości indeksu nadmanganianowego przekraczały granicę stanu dobrego.*
- **Ocena stanu chemicznego** na podstawie wybranych wskaźników chemicznych wskazała **stan dobry** wód w JCW. W 2008 r. *stan chemiczny również oceniono jako dobry.*
- **Ocena przydatności do bytowania ryb** wykazała, że wody **nie spełniają kryteriów bytowania ryb** w warunkach naturalnych ze względu na zawartość tlenu rozpuszczonego. W 2008 r. *wody nie spełniały kryteriów bytowania ryb w warunkach naturalnych ze względu na stężenia azotynów.*
- **Ocena podatności na eutrofizację** nie wykazała przekroczeń wartości granicznych wskaźników stosowanych przy ocenie eutrofizacji wód powierzchniowych.
- **Ocena eutrofizacji ze źródeł komunalnych** – na podstawie wyników z lat 2008 – 2009 r. nie wykazała przekroczeń wartości granicznych ocenianych wskaźników.

Czarna Hańcza jest dopływem Niemna o długości 141,7 km (w tym 107,8 km w granicach Polski). Dolny odcinek rzeki jest uregulowany – biegnie nim Kanał Augustowski. Rzeka jest odbiornikiem ścieków z Jeleniewa i Suwałk. W 2010 r. przeprowadzono badania w profilu śluza Kudrynki, badanym w ramach współpracy polsko-białoruskiej.

Ocena jakości wód rzeki Czarnej Hańczy w profilu śluza Kudrynki

- **Ocena stanu ekologicznego** – w 2010 r. na podstawie wskaźnika biologicznego – makrofitowego indeksu rzeczno – MIR wskazała dobry stan wód w JCW (II klasa). Spośród badanych stężeń wskaźników fizykochemicznych nie wykazano przekroczeń wartości określonych dla stanu dobrego, w związku z tym stan ekologiczny w JCW zakwalifikowano do **stanu dobrego (II klasa)**. W 2009 r. *element biologiczny wskazywał na stan dobry (II klasa), wskaźniki fizykochemiczne nie przekraczały wartości określonych dla II klasy, więc stan ekologiczny w JCW również oceniono jako dobry.*
- **Ocena stanu chemicznego** – w 2010 r. stan chemiczny nie był oceniany, w 2009 r. *na podstawie wybranych wskaźników chemicznych ocena wskazała stan poniżej dobrego wód w JCW. Granicę dobrego stanu wód przekroczyły stężenia sumy benzo(g,h,i)peryleny i indeno(1,2,3-c,d)pireny (Wielopierścieniowe Węglowodory Aromatyczne).*
- **Ocena przydatności do bytowania ryb** wykazała, że wody w 2010 r. wody nie spełniały kryteriów bytowania ryb w warunkach naturalnych ze względu na zawartość azotynów. W 2009 r. *wody Czarnej Hańczy w profilu Kudrynki spełniały kryteria bytowania ryb karpiowatych w warunkach naturalnych.*
- **Ocena podatności na eutrofizację** w 2009 r. nie wykazała przekroczeń wartości granicznych wskaźników stosowanych przy ocenie eutrofizacji wód powierzchniowych. W 2010 r. *oceny tej nie wykonywano.*
- **Ocena eutrofizacji ze źródeł komunalnych** – na podstawie wyników z lat 2008 – 2010 r. nie wykazała przekroczeń wartości granicznych ocenianych wskaźników.

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Białymstoku
Delegatura w Suwałkach
*Informacja Podlaskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska
o stanie środowiska na terenie powiatu augustowskiego*

Klasyfikacja stanu ekologicznego rzek powiatu augustowskiego badanych w systemie monitoringu wód powierzchniowych w 2009 r.

Lp.	Nazwa i kod JCW	Rzeka i punkt pomiarowy	km rzeki	Monitoring	stan ekologiczny 1)	wskaźniki decydujące o klasie	klasa wskaźnika	jednostka	minimum	maksimum	średnia 3)	bytowanie ryb 2)
Zlewnia rzeki Biebrzy d. Narwii (RZGW Warszawa)												
1.	Biebrza od źródeł do Sidry bez Sidry PLRW20002326213	most Dąbrowa B.-Lipsk	130,2	O	umiarkowany	MIR	II	-	35,63	35,63	35,63	nieprzydatne ze wzgl. na tlen rozp., azotyny, fosfor ogólny
						IO	II	-	0,5	0,5	0,5	
						Tlen rozpuszcz.	poniżej II	mgO ₂ /l	2,5	12,2	2,5	
						OWO	poniżej II	mgC/l	7,6	16,3	16,3	
Zlewnia rzeki Netty d. Biebrzy (RZGW Warszawa)												
2.	Netta (Rospuda) od wypływu z jeziora Bolesty do wpływu do jeziora Rospuda Augustowska ze Szczeberką PLRW200020262279	uroczysko Kozia Szyja (dopływ A21)	42,6	O, Dj	dobry	MIR	II	-	39,78	39,78	39,78	nieprzydatne ze wzgl. na azotyny
						Tlen rozpuszcz.	II	mgO ₂ /l	5,8	12,7	5,8	
						BZT ₅	II	mgO ₂ /l	1,0	3,3	3,3	
Zlewnia rzeki Zalewianki d. Netty (RZGW Warszawa)												
3.	Zalewianka PLRW2000182622729	j.Necko – dopływ B22 (Zalewianka) m. Mazurki	6,0	O, Dj	umiarkowany	MIR	II	-	40,24	40,24	40,24	nieprzydatne ze wzgl. na tlen rozp., azotyny
						IO	II	-	0,59	0,59	0,59	
						Azot azotanowy	poniżej II	mgN/l	0,84	8,74	8,74	
						Azot ogólny	poniżej II	mgN/l	1,28	10,21	10,21	
Zlewnia rzeki Zalewianki d. Netty (RZGW Warszawa)												
4.	Turówka PLRW20001826229829	w m. Białobrzegi	0,3	O	umiarkowany	MIR	II	-	38,86	38,86	38,86	nieprzydatne ze wzgl. na tlen rozp., azotyny, fosfor ogólny
						IO	II	-	0,51	0,51	0,51	
						Tlen rozpuszcz.	poniżej II	mgO ₂ /l	4,2	13,7	4,5	
						ChZT-Mn	poniżej II	mgO ₂ /l	17	17	17	
						OWO	poniżej II	mgC/l	16,7	25,9	25,9	
						Azot Kjeldahla	poniżej II	mgN/l	0,79	2,53	2,45	
						Azot azotanowy	poniżej II	mgN/l	0,72	12,8	8,45	
Azot ogólny	poniżej II	mgN/l	2,02	14,6	10,45							
Zlewnia rzeki Czarnej Hańczy d. Niemna (RZGW Warszawa)												
5.	Czarna Hańcza od Gremzdówki do granicy państwa PLRW80002064739	śluzka Kudryniki	38,7	D, O	dobry	MIR	II	-	41,16	41,16	41,16	przydatna dla ryb karpiniowych
						BZT ₅	II	mgO ₂ /l	1,3	3,6	3,3	
						ChZT-Mn	II	mgO ₂ /l	5,1	9,6	8,3	
						OWO	II	mgC/l	5,72	11,6	10,2	

Objaśnienia:

Rodzaj sieci: D – monitoring diagnostyczny, Dj – monitoring diagnostyczny jezior, O – monitoring operacyjny

Objaśnienia wskaźników: MIR – makrofitowy indeks rzeczny, BZT₅ – biochemiczne zapotrzebowanie tlenu, ChZT-Mn – indeks nadmanganianowy, OWO – ogólny węgiel organiczny

Podstawy klasyfikacji:

- 1) Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 20 sierpnia 2008 r. w sprawie sposobu klasyfikacji jednolitych części wód powierzchniowych (Dz.U. Nr 162, poz.1008).
- 2) Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 04 października 2002 r. w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać wody śródlądowe będące środowiskiem życia ryb w warunkach naturalnych (Dz.U. Nr 176, poz. 1455).
- 3) średnia do oceny wg rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 20 sierpnia 2008 r. w sprawie sposobu klasyfikacji jednolitych części wód powierzchniowych (Dz.U. Nr 162, poz.1008):
 - **stan ekologiczny** – w przypadku minimum 12 prób w roku wlicza się percentyl 90 (dla tlenu rozpuszczonego – percentyl 10), w przypadku mniejszej ilości prób wstawia się wartość najgorszą, dla chlorofilu „a” – średnia arytmetyczna.

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Białymstoku
Delegatura w Suwałkach
*Informacja Podlaskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska
o stanie środowiska na terenie powiatu augustowskiego*

Klasyfikacja potencjału ekologicznego cieków powiatu augustowskiego badanych w systemie monitoringu wód powierzchniowych w 2009 r.

Lp.	Nazwa i kod JCW	Rzeka i punkt pomiarowy	km rzeki	Monitoring	potencjał ekologiczny 1)	wskaźniki decydujące o klasie	klasa wskaźnika	jednostka	minimum	maksimum	średnia 3)	bytowanie ryb 2)
Zlewnia rzeki Netty d. Biebrzy (RZGW Warszawa)												
1.	Netta od wypływu z jeziora Necko do połączenia z Kanałem Augustowskim – PLRW200002622989	Polkowo-Zwierzyniec	7,4	D, O	umiarkowany	MIR	II	-	35,0	35,0	35,0	nieprzydatne ze wzgl. na azotyny
						IO	II	-	0,56	0,56	0,56	
						ChZT-Mn.	poniżej II	mgO ₂ /l	9,1	14,0	13,8	
Zlewnia rzeki Zalewianki d. Netty (RZGW Warszawa)												
2.	Kanał Augustowski od stanowiska szczytowego i Serwianki do połączenia z Czarną Hańczą z jez. Mikaszewo – PLRW800006469	śluza Sosnówka	0,3	D, O	dobry	MIR	II	-	36,54	36,54	36,54	nieprzydatne ze wzgl. na tlen rozpuszczony
						IO	II	-	0,65	0,65	0,65	
						Tlen rozpuszcz.	II	mgO ₂ /l	6,8	12,5	6,8	
						BZT ₅	II	mgO ₂ /l	1,3	3,7	3,7	

Objaśnienia:

Rodzaj sieci: D – monitoring diagnostyczny, Dj – monitoring diagnostyczny jezior, O – monitoring operacyjny

Objaśnienia wskaźników: MIR – makrofitowy indeks rzeczny, BZT₅ – biochemiczne zapotrzebowanie tlenu, ChZT-Mn – indeks nadmanganianowy, OWO – ogólny węgiel organiczny

Podstawy klasyfikacji:

- 1) Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 20 sierpnia 2008 r. w sprawie sposobu klasyfikacji jednolitych części wód powierzchniowych (Dz.U. Nr 162, poz.1008).
- 2) Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 04 października 2002 r. w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać wody śródlądowe będące środowiskiem życia ryb w warunkach naturalnych (Dz.U. Nr 176, poz. 1455).
- 3) średnia do oceny wg rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 20 sierpnia 2008 r. w sprawie sposobu klasyfikacji jednolitych części wód powierzchniowych (Dz.U. Nr 162, poz.1008):
 - **potencjał ekologiczny** – w przypadku minimum 12 prób w roku wlicza się percentyl 90 (dla tlenu rozpuszczonego – percentyl 10), w przypadku mniejszej ilości prób wstawia się wartość najgorszą, dla chlorofilu „a” – średnia arytmetyczna.

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Białymstoku
Delegatura w Suwałkach
*Informacja Podlaskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska
o stanie środowiska na terenie powiatu augustowskiego*

Klasyfikacja stanu chemicznego rzek powiatu augustowskiego badanych w systemie monitoringu wód powierzchniowych w 2009 r.

Lp.	Nazwa i kod JCW	Rzeka i punkt pomiarowy	km rzeki	Monitoring	stan chemiczny 1)	wskaźniki decydujące o klasie	klasa wskaźnika	jednostka	minimum	maksimum	średnia 3)
Zlewnia rzeki Netty d. Biebrzy (RZGW Warszawa)											
1.	Netta (Rospuda) od wypływu z jeziora Bolesty do wpływu do jeziora Rospuda Augustowska ze Szczeberką PLRW200020262279	uroczysko Kozia Szyja (dopływ A21)	42,6	O, Dj	dobry	Antracen	dobry	µg/l	0,00099	0,0005	0,0005
						Benzen	dobry	µg/l	12,5	12,5	pgo
						Kadm	dobry	µg/l	0,25	0,25	pgo
						Naftalen	dobry	µg/l	0,01819	0,02020	0,019195
						Fluoranten	dobry	µg/l	0,00359	0,00592	0,00592
						Ołów	dobry	µg/l	3,5	8,0	5,0
						Rtęć	dobry	µg/l	0,25	0,25	pgo
						Nikiel	dobry	µg/l	1,0	3,0	1,7
						Benzo(a)piren	dobry	µg/l	0,00025	0,00160	0,00160
						2 benzo	dobry	µg/l	0	0,00357	0,00145
						benzo-indeno	dobry	µg/l	0	0,00473	0,00158
2.	Netta od wypływu z jeziora Necko do połączenia z Kanalem Augustowskim PLRW200002622989	Polkowo-Zwierzyniec	7,4	D, O	dobry	Antracen	dobry	µg/l	0,00025	0,00052	0,00052
						Benzen	dobry	µg/l	12,5	12,5	pgo
						Kadm	dobry	µg/l	0,25	0,25	pgo
						Naftalen	dobry	µg/l	0,01929	0,03156	0,02543
						Fluoranten	dobry	µg/l	0,00214	0,00639	0,00639
						Ołów	dobry	µg/l	3,5	3,5	pgo
						Rtęć	dobry	µg/l	0,25	0,25	pgo
						Nikiel	dobry	µg/l	1,0	1,0	pgo
						Benzo(a)piren	dobry	µg/l	0,00025	0,00135	0,00135
						2 benzo	dobry	µg/l	0,00092	0,00459	0,00237
						benzo-indeno	dobry	µg/l	0	0,00407	0,00136
Zlewnia rzeki Zalewianki d. Netty (RZGW Warszawa)											
3.	Zalewianka PLRW2000182622729	j.Necko – dopływ B22 (Zalewianka) m. Mazurki	6,0	O, Dj	dobry	Antracen	dobry	µg/l	0,0005	0,00072	0,00072
						Benzen	dobry	µg/l	12,5	12,5	pgo
						Kadm	dobry	µg/l	0,25	0,60	0,60
						Naftalen	dobry	µg/l	0,001	0,11568	0,041
						Fluoranten	dobry	µg/l	0,00532	0,00760	0,00760
						Ołów	dobry	µg/l	2,04	3,50	3,00
						Rtęć	dobry	µg/l	0,06	0,25	pgo
						Nikiel	dobry	µg/l	0,2	1,0	0,7
						Benzo(a)piren	dobry	µg/l	0,00056	0,00188	0,00188
						2 benzo	dobry	µg/l	0,00075	0,00327	0,00188
						benzo-indeno	dobry	µg/l	0	0,00304	0,00176
						suma 4 pestycyd	dobry	µg/l	0	0	pgo
						HCH	dobry	µg/l	0,0025	0,0025	pgo
						DDT	dobry	µg/l	0,0025	0,0025	pgo
Zlewnia rzeki Czarnej Hańczy d. Niemna (RZGW Warszawa)											
4.	Czarna Hańcza od Gremzdówki do granicy państwa PLRW80002064739	śluza Kudrynki	38,7	D, O	poniżej dobrego	benzo-indeno	poniżej dobrego	µg/l	0	0,00760	0,003837

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Białymstoku
Delegatura w Suwałkach
Informacja Podlaskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska
o stanie środowiska na terenie powiatu augustowskiego

Lp.	Nazwa i kod JCW	Rzeka i punkt pomiarowy	km rzeki	Monitoring	stan chemiczny 1)	wskaźniki decydujące o klasie	klasa wskaźnika	jednostka	minimum	maksimum	średnia 3)
Zlewnia Kanału Augustowskiego d. Czarnej Hańczy (RZGW Warszawa)											
5.	Kanał Augustowski od stanowiska szczytowego i Serwianki do połączenia z Czarną Hańczą z jez. Mikaszewo PLRW800006469	śluza Sosnowka	0,3	D, O	dobry	Antracen	dobry	µg/l	0,00005	0,0005	0,0005
						Benzen	dobry	µg/l	12,5	12,5	pgo
						Kadm	dobry	µg/l	0,25	0,60	0,60
						Naftalen	dobry	µg/l	0,02555	0,02775	0,02665
						Fluoranten	dobry	µg/l	0,00376	0,00497	0,00497
						Ołów	dobry	µg/l	3,5	3,5	pgo
						Rtęć	dobry	µg/l	0,25	0,25	pgo
						Nikiel	dobry	µg/l	1,0	1,0	pgo
						Benzo(a)piren	dobry	µg/l	0,00025	0,00148	0,00148
						2 benzo	dobry	µg/l	0,00052	0,00334	0,001545
						benzo-indeno	dobry	µg/l	0	0,00575	0,001917

Objaśnienia:

Rodzaj sieci: D – monitoring diagnostyczny, Dj – monitoring diagnostyczny jezior, O – monitoring operacyjny

Objaśnienia skrótów wskaźników:

- 2 benzo – suma benzo(b)fluorantenu i benzo(k)fluorantenu,
- benzo-indeno – suma benzo(g,h,i)perylenu i indeno(1,2,3-c,d)pirenu
- suma 4 pestycyd – suma aldryny, endryny, dieldryny i izodryny
- HCH – heksachlorocykloheksan (lindan)

Podstawy klasyfikacji:

- 1) Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 20 sierpnia 2008 r. w sprawie sposobu klasyfikacji jednolitych części wód powierzchniowych (Dz.U. Nr 162, poz.1008).
- 2) średnia do oceny wg rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 20 sierpnia 2008 r. w sprawie sposobu klasyfikacji jednolitych części wód powierzchniowych (Dz.U. Nr 162, poz.1008):

– **stan chemiczny:**

- o dla benzenu, kadmu, fluorantenu, rtęci, benzo(a)pirenu i heksachlorocykloheksanu (HCH) – wartość maksymalna;
- o dla ołowiu, niklu, sumy benzo(b)fluorantenu i benzo(k)fluorantenu, sumy benzo(g,h,i)perylenu i indeno(1,2,3-c,d)pirenu, sumy aldryny, endryny, dieldryny i izodryny oraz DDT całkowitego – średnia arytmetyczna.

pgo – poniżej granicy oznaczalności

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Białymstoku
Delegatura w Suwałkach
*Informacja Podlaskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska
o stanie środowiska na terenie powiatu augustowskiego*

Klasyfikacja rzek powiatu augustowskiego badanych w 2010 r. w systemie monitoringu wód powierzchniowych – stan ekologiczny

Lp.	Nazwa i kod JCW	Rzeka i punkt pomiarowy	km rzeki	Monitoring	stan ekologiczny 1)	wskaźniki decydujące o klasie	klasa wskaźnika	jednostka	minimum	maksimum	średnia 3)	bytowanie ryb 2)
Zlewnia rzeki Czarnej Hańczy d. Niemna (RZGW Warszawa)												
1.	Czarna Hańcza od Gremzdówki do granicy państwa PLRW80002064739	Czarna Hańcza – profil graniczny śluza Kudryniki	38,7	O	dobry	MIR	II	-	40,5	40,5	40,5	wody nieprzydatne ze wzgl. na azotyny
						Tlen rozp.	II	mgO ₂ /l	6,2	13,0	6,2	
						BZT ₅	II	mgO ₂ /l	1,0	3,7	3,7	
						OWO	II	mgC/l	3,56	13,1	13,1	
						Azot Kjeldahla	II	mgN/l	0,58	1,4	1,4	

Objaśnienia:

Rodzaj sieci: D – monitoring diagnostyczny, O – monitoring operacyjny

Objaśnienia wskaźników: MIR – makrofitowy indeks rzeczny, BZT₅ – biochemiczne zapotrzebowanie tlenu, OWO – ogólny węgiel organiczny

Podstawy klasyfikacji:

- 4) Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 20 sierpnia 2008 r. w sprawie sposobu klasyfikacji jednolitych części wód powierzchniowych (Dz.U. Nr 162, poz.1008).
- 5) Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 04 października 2002 r. w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać wody śródlądowe będące środowiskiem życia ryb w warunkach naturalnych (Dz.U. Nr 176, poz. 1455).
- 6) średnia do oceny wg rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 20 sierpnia 2008 r. w sprawie sposobu klasyfikacji jednolitych części wód powierzchniowych (Dz.U. Nr 162, poz.1008):
 - **stan i potencjał ekologiczny** – w przypadku minimum 12 prób w roku wylicza się percentyl 90 (dla tlenu rozpuszczonego – percentyl 10), w przypadku mniejszej ilości prób wstawia się wartość najgorszą, dla chlorofilu „a” – średnia arytmetyczna.

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Białymstoku
Delegatura w Suwałkach
Informacja Podlaskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska
o stanie środowiska na terenie powiatu augustowskiego

JEZIORA

Do 2008 r. w ramach monitoringu wód powierzchniowych zostało przebadanych 30 zbiorników przez WIOŚ Białystok Delegatura w Suwałkach.

Ogólny stan czystości większości jezior powiatu augustowskiego, badanych przez WIOŚ (według Systemu Oceny Jakości Jezior stosowanego do 2007 r.), odpowiadał **II klasie czystości** (21 jezior) – jeziora średnio zanieczyszczone w granicach umiarkowanej eutrofii. Wody **najwyższej jakości** występowały w jeziorach: Busznica i Serwy. Pozostałe zbiorniki charakteryzowały się nadmiernym zanieczyszczeniem – stan czystości 6 akwenów mieścił się w granicach **III klasy czystości**. Stan sanitarny wszystkich dotychczas badanych akwenów był dobry.

Klasyfikacja jezior powiatu augustowskiego wg Systemu Oceny Jakości Jezior badanych przez WIOŚ (do 2007 r.)

Lp.	Nazwa jeziora	Powierzchnia [ha]	Głębokość maks. [m]	Lata badań	Kategoria podatności na degradację	Klasa czystości
Jeziora Wigierskie						
1.	Wigry (fragment)	2118,3	73,0	1984-86, 2004	2	2
2.	Czame k. Bryzgly	7,8	32,0	1987	-	2
3.	Mulaczysko	18,3	20,5	1987	-	2
4.	Krusznik	26,8	18,0	1987	-	2
Jeziora rzeki Rospudy-Netty i Blizny						
5.	Rospuda August.	104,0	10,5	1989, 2002	3	3
6.	Necko	400,0	25,0	1989, 2002	2	2
7.	Staw Sajenek	35,8	12,6	1989, 2000	3	3
8.	Jezioro (Sajenko)	68,2	26,0	1989, 2000	2	2
9.	Sajno	522,5	27,0	1989, 2002	2	2
10.	Kolno (rezerwat)	265,6	2,0	1996, 2002	NON	2
11.	Tajno	235,6	6,6	1993, 2006	3	3
12.	Tobołowo	87,0	9,5	1991	-	2
13.	Kopanica	40,0	6,0	1991	-	3
14.	Blizienko	38,8	16,8	1991, (2001 – TT)	2	2
15.	Blizno	238,5	28,8	1991, 2001, 2007	2	2
16.	Busznica	49,4	48,0	1991, 2002	2	1
17.	Kalejty (Długie August. - rezerwat)	159,7	12,0	1991, 1995, 2004	2	2
Jeziora Kanału Augustowskiego						
18.	Białe Augustowskie	476,6	30,0	1988, 2002	2	2
19.	Staw Wojciech	22,6	3,1	1988	-	1
20.	Studzieniczne	250,1	30,5	1988, 2002	2	2
21.	Serwy	460,3	41,5	1988, 2006	-	1
22.	Gorczyckie	22,1	3,5	1988	-	2

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Białymstoku
Delegatura w Suwałkach
Informacja Podlaskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska
o stanie środowiska na terenie powiatu augustowskiego

Lp.	Nazwa jeziora	Powierzchnia [ha]	Głębokość maks. [m]	Lata badań	Kategoria podatności na degradację	Klasa czystości
23.	Orle	25,2	4,7	1988	-	2
24.	Pobojno	23,6	6,2	1988	-	3
25.	Paniewo	39,8	12,5	1988	-	2
26.	Kruglak	8,3	4,2	1988	-	2
27.	Krzywe	21,6	6,0	1988	-	2
28.	Mikaszówek	17,3	4,7	1988	-	2
29.	Mikaszewo	126,0	15,0	1988, 2006	-	2
Pozostałe jeziora						
30.	Dręstwo	504,2	25,0	1970, 1993, 1996, 2000	2	3

Uwaga: parametry jakości dotyczą ostatniego roku badań danego jeziora (2000 – TT) – pomiary jedynie profili termiczno-tlenowych bez oceny jeziora

W 2009 roku na terenie powiatu augustowskiego przeprowadzono badania jezior: Necko, Sajno, Białe Augustowskie, Rospuda Augustowska, Kolno i Dręstwo w ramach monitoringu diagnostycznego. Badania umożliwiły dokonanie ocen przeprowadzonych według nowej metodyki: stanu ekologicznego i stanu chemicznego. W 2010 r. na terenie powiatu augustowskiego nie prowadzono badań jezior.

Jeziro Białe Augustowskie – polodowcowe jezioro rynnowe o głębokości maksymalnej 30,0 m. Powierzchnia zwierciadła wody wynosi 476,6 ha, a objętość zbiornika 41.716,5 tys. m³. Akwen jest wydłużony, dno jest zróżnicowane, linia brzegowa rozwinięta. Jezioro i zlewnia położone są na Obszarze Chronionego Krajobrazu „Puszcza i Jeziora Augustowskie. Jezioro znajduje się w zlewni Klonownicy (odcinek Kanału Augustowskiego), dopływu jeziora Necko na ciągu Rospudy-Netty w zlewni Biebrzy (dorzecze Wisły). Jezioro nie posiada ujęć wody powierzchniowej, brak zarejestrowanych bezpośrednich źródeł zanieczyszczeń wód. Przez jezioro przebiega trasa Kanału Augustowskiego i szlaku żeglugi pasażerskiej oraz jest wykorzystywane rekreacyjnie. Zbiornik użytkowany przez spółkę rybacką, został zakwalifikowany do typu wód sielawowych. *Poprzednie badania prowadzone w 2002 r. według ówczesnej metodyki pozwoliły zakwalifikować jezioro do II klasy czystości.*

Ocena stanu Jeziora Białego Augustowskiego w 2009 r.

- **Ocena stanu ekologicznego** na podstawie wskaźników biologicznych (chlorofil „a”, okrzemkowy indeks jeziorny – IOJ oraz makrofitowy indeks stanu jezior – ESMD) wskazała bardzo dobry stan wód w JCW. Uwzględnione stężenia wskaźników fizykochemicznych nie przekroczyły wartości określonych dla stanu dobrego, w związku z tym ostatecznie stan ekologiczny w JCW zakwalifikowano do I klasy – *stanu bardzo dobrego*.
- **Ocena stanu chemicznego** na podstawie wybranych wskaźników chemicznych wskazała *dobry stan* wód w JCW. Wszystkie uwzględnione substancje chemiczne, w tym substancje priorytetowe, nie przekroczyły granicy dobrego stanu wód.

Jeziro Dręstwo – polodowcowe jezioro rynnowe o głębokości maksymalnej 25,0 m. Powierzchnia zwierciadła wody wynosi 504,2 ha, a objętość zbiornika 42.734,6 tys. m³. Akwen jest wydłużony, dno jest zróżnicowane, linia brzegowa rozwinięta. Jezioro i zlewnia położone są na Obszarze Chronionego Krajobrazu „Jeziora Rajgrodzkie”. Zbiornik objęty jest zakazem używania jednostek pływających z silnikami spalinowymi, tzw. „strefa ciszy”. Jezioro znajduje się w zlewni Jegrzni, dopływu Biebrzy (dorzecze Wisły). Jezioro jest pośrednim odbiornikiem ścieków z Rajgrodu. Zbiornik jest wykorzystywany rekreacyjnie. Akwen został zakwalifikowany do typu wód sielawowych. *Poprzednie*

badania prowadzone w 2000 r. według ówczesnej metodyki pozwoliły zakwalifikować jezioro do III klasy czystości.

Ocena stanu jeziora Dręstwo (Dreństwo) w 2009 r.

- **Ocena stanu ekologicznego** na podstawie elementów biologicznych (chlorofil „a”, okrzemkowy indeks jeziorny – IOJ oraz makrofitowy indeks stanu jezior – ESMI) wskazała dobry stan wód w JCW. Uwzględnione stężenia wskaźników fizykochemicznych nie przekroczyły wartości określonych dla stanu dobrego, w związku z tym ostatecznie stan ekologiczny w JCW zakwalifikowano do II klasy – **stanu dobrego**.
- **Ocena stanu chemicznego** na podstawie wybranych wskaźników chemicznych wskazała **dobry stan** wód w JCW. Uwzględnione substancje chemiczne, w tym substancje priorytetowe, nie przekroczyły granicy dobrego stanu wód – z wyjątkiem sumy benzo(g,h,i)peryleny i indeno(1,2,3-c,d)pirenu (ze względu na niewielkie przekroczenie granicy stanu dobrego wskaźnik warunkowo nie uwzględniono w ocenie ze wskazaniem do powtórnych badań potwierdzających).

Jezioro Kolno – polodowcowe jezioro morenowe o głębokości maksymalnej 2,0 m. Powierzchnia zwierciadła wody wynosi 265,6 ha, a objętość zbiornika 1.360,8 tys. m³. Akwen ma kształt owalny, dno jest mało zróżnicowane, linia brzegowa słabo rozwinięta. Zbiornik objęty jest ochroną rezerwatową „Jezioro Kolno” jako miejsca gniazdowania łabędzia niemego. Jezioro znajduje się w zlewni Kolniczanki, dopływu Netty (dorzecze Wisły). Jezioro nie posiada ujęć wody powierzchniowej, brak zarejestrowanych bezpośrednich źródeł zanieczyszczeń wód. Akwen został zakwalifikowany do typu wód linowo-szczupakowych. *Poprzednie badania prowadzone w 2002 r. według ówczesnej metodyki pozwoliły zakwalifikować jezioro do II klasy czystości.*

Ocena stanu jeziora Kolno w 2009 r.

- **Ocena stanu ekologicznego** na podstawie elementów biologicznych (chlorofil „a”, okrzemkowy indeks jeziorny – IOJ oraz makrofitowy indeks stanu jezior – ESMI) wskazała bardzo dobry stan wód w JCW. Uwzględnione stężenia wskaźników fizykochemicznych nie przekroczyły wartości określonych dla stanu dobrego, w związku z tym ostatecznie stan ekologiczny w JCW zakwalifikowano do I klasy – **stanu bardzo dobrego**.
- **Ocena stanu chemicznego** na podstawie wybranych wskaźników chemicznych wskazała **dobry stan** wód w JCW. Wszystkie uwzględnione substancje chemiczne, w tym substancje priorytetowe, nie przekroczyły granicy dobrego stanu wód.

Jezioro Necko – polodowcowe jezioro rynnowe o głębokości maksymalnej 25,0 m. Powierzchnia zwierciadła wody wynosi 400,0 ha, a objętość zbiornika 40.561,4 tys. m³. Akwen jest wydłużony, dno jest zróżnicowane, linia brzegowa umiarkowanie rozwinięta. Jezioro i zlewnia położone są na Obszarze Chronionego Krajobrazu „Puszcza i Jeziora Augustowskie. Jezioro znajduje się w zlewni Netty w zlewni Biebrzy (dorzecze Wisły). Jezioro nie posiada ujęć wody powierzchniowej, brak zarejestrowanych bezpośrednich źródeł zanieczyszczeń wód. Przez jezioro przebiega trasa Kanału Augustowskiego i szlaku żeglugi pasażerskiej oraz jest intensywnie wykorzystywane rekreacyjnie. Zbiornik użytkowany przez PZW, został zakwalifikowany do typu wód sielawowych. *Poprzednie badania prowadzone w 2002 r. według ówczesnej metodyki pozwoliły zakwalifikować jezioro do II klasy czystości. W latach 2008-2009 wykonano również monitoring badawczy związany z przeprowadzonymi na jeziorze zawodami motorowodnymi.*

Ocena stanu jeziora Necko w 2009 r.

- **Ocena stanu ekologicznego** na podstawie elementów biologicznych (chlorofil „a”, okrzemkowy indeks jeziorny – IOJ oraz makrofitowy indeks stanu jezior – ESMI) wskazała dobry stan wód w JCW. Uwzględnione stężenia wskaźników fizykochemicznych nie przekroczyły wartości określonych dla stanu dobrego, w związku z tym ostatecznie stan ekologiczny w JCW zakwalifikowano do II klasy – **stanu dobrego**.

- **Ocena stanu chemicznego** na podstawie wybranych wskaźników chemicznych wskazała **dobry stan** wód w JCW. Wszystkie uwzględnione substancje chemiczne, w tym substancje priorytetowe, nie przekroczyły granicy dobrego stanu wód.

Jeziro Rospuda Augustowska – polodowcowe jezioro rynnowe o głębokości maksymalnej 10,0 m. Powierzchnia zwierciadła wody wynosi 104,0 ha, a objętość zbiornika 5.383,1 tys. m³. Akwen jest wydłużony, dno jest słabo zróżnicowane, linia brzegowa rozwinięta. Jezioro położone jest na Obszarze Chronionego Krajobrazu „Puszcza i Jeziora Augustowskie. Jezioro znajduje się w zlewni Rospudy-Netty, dopływu Biebrzy (dorzecze Wisły), jezioro połączone jest z jeziorem Necko. Jezioro nie posiada ujęć wody powierzchniowej, brak zarejestrowanych bezpośrednich źródeł zanieczyszczeń wód. Zbiornik objęty jest zakazem używania jednostek pływających z silnikami spalinowymi, tzw. „strefa ciszy” z wyłączeniem przewozów pasażerskich. Akwen jest wykorzystywany rekreacyjnie, szczególnie popularny po akcji w obronie Doliny Rospudy – obszarów bagien ciągnących się wzdłuż Rospudy – dopływu jeziora. *Poprzednie badania prowadzone w 2002 r. według ówczesnej metodyki pozwoliły zakwalifikować jezioro do III klasy czystości.*

Ocena stanu jeziora Rospuda Augustowska w 2009 r.

- **Ocena stanu ekologicznego** na podstawie elementów biologicznych (chlorofil „a”, okrzemkowy indeks jeziorny – IOJ oraz makrofitowy indeks stanu jezior – ESMI) wskazała dobry stan wód w JCW. Uwzględnione stężenia wskaźników fizykochemicznych nie przekroczyły wartości określonych dla stanu dobrego, w związku z tym ostatecznie stan ekologiczny zakwalifikowano do II klasy – **stanu dobrego**.
- **Ocena stanu chemicznego** na podstawie wybranych wskaźników chemicznych wskazała **dobry stan** wód w JCW. Wszystkie uwzględnione substancje chemiczne, w tym substancje priorytetowe, nie przekroczyły granicy dobrego stanu wód.

Jeziro Sajno – polodowcowe jezioro rynnowe o głębokości maksymalnej 27,0 m. Powierzchnia zwierciadła wody wynosi 522,5 ha, a objętość zbiornika 52.446,8 tys. m³. Akwen jest wydłużony, dno jest zróżnicowane, linia brzegowa rozwinięta. Jezioro i zlewnia położone są na Obszarze Chronionego Krajobrazu „Puszcza i Jeziora Augustowskie. Jezioro znajduje się w zlewni Netty – dopływu Biebrzy (dorzecze Wisły). Jezioro nie posiada ujęć wody powierzchniowej, brak zarejestrowanych bezpośrednich źródeł zanieczyszczeń wód. Jezioro jest wykorzystywane rekreacyjnie. Zbiornik objęty jest zakazem używania jednostek pływających z silnikami spalinowymi, tzw. „strefa ciszy” z wyłączeniem przewozów pasażerskich. Zbiornik został zakwalifikowany do typu wód sielawowych. *Poprzednie badania prowadzone w 2002 r. według ówczesnej metodyki pozwoliły zakwalifikować jezioro do II klasy czystości.*

Ocena stanu jeziora Sajno w 2009 r.

- **Ocena stanu ekologicznego** na podstawie elementów biologicznych (chlorofil „a”, okrzemkowy indeks jeziorny – IOJ oraz makrofitowy indeks stanu jezior – ESMI) wskazała dobry stan wód w JCW. Uwzględnione stężenia wskaźników fizykochemicznych nie przekroczyły wartości określonych dla stanu dobrego, w związku z tym ostatecznie stan ekologiczny w JCW zakwalifikowano do II klasy – **stanu dobrego**.
- **Ocena stanu chemicznego** na podstawie wybranych wskaźników chemicznych wskazała **dobry stan** wód w JCW. Wszystkie uwzględnione substancje chemiczne, w tym substancje priorytetowe, nie przekroczyły granicy dobrego stanu wód.

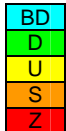
Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Białymstoku
Delegatura w Suwałkach
*Informacja Podlaskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska
o stanie środowiska na terenie powiatu augustowskiego*

Zweryfikowana klasyfikacja jezior powiatu augustowskiego badanych w systemie monitoringu wód powierzchniowych w 2009 roku.

Nazwa jeziora	Dorzecze	Powierzchnia jeziora [ha]	Głębokość średnia [m]	Kod jeziora (MPHP)	Typ abiotyczny	Rodzaj monitoringu	STAN EKOLOGICZNY														STAN CHEMICZNY			STAN JCW	
							ELEMENTY BIOLOGICZNE				ELEMENTY FIZYKOCHEMICZNE										Klasyfikacja stanu ekologicznego	Substancje priorytetowe dla polityki wodnej			Klasyfikacja stanu chemicznego
							Fitoplankton – chlorofil „a”	Fitobentos – wskaźnik okrężkowy OIJ	Makrofitowy Indeks Stanu Ekologicznego ESMI	Klasa elementów biologicznych	Przezroczystość – widzialność krążka Secchiego (SD)	Tlen rozpuszczony – nad dnem w okresie letnim	Średnie nasycenie hypolimnionu tlenem	Przewodność w 20°C	Azot ogólny	Fosfor ogólny	Klasa elementów fizykochemicznych	Substancje szczególnie szkodliwe dla środowiska wodnego – specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne	Inne substancje anieuczyszczające wg KOM 2006/0129(COD)						
Białe Augustowskie	Wisła	478,6	8,7	30034	5a	MD	I	II	I	I	d	-	(pd)	d	d	d	d	d	BD	d	d	D	D		
Dręstwo	Wisła	504,4	8,5	30060	6a	MD	II	II	II	II	d	-	(pd)	d	d	d	d	d	D	(pd)	d	D	D		
Kolno	Wisła	265,6	0,5	30038	6b	MD	I	I	I	I	d	d	-	d	d	d	d	d	BD	d	d	D	D		
Necko	Wisła	400,0	10,1	30031	6a	MD	II	II	II	II	d	-	(pd)	d	d	d	d	d	D	d	d	D	D		
Rospuda Augustowska	Wisła	106,0	5,1	30030	6b	MD	II	II	II	II	d	(pd)	-	d	d	d	d	d	D	d	d	D	D		
Sajno	Wisła	522,5	10,0	30037	6a	MD	I	I	II	II	d	-	(pd)	d	(pd)	d	d	d	D	d	d	D	D		

UWAGA: Rodzaj monitoringu
MR – monitoring reperowy
MRu - monitoring reperowy uzupełniający
MD – monitoring diagnostyczny
MB – monitoring badawczy

Ocena wskaźników
d – stan dobry
(pd) – stan poniżej dobrego
nieuwzględniony w ocenie
pd – stan poniżej dobrego

KLASYFIKACJA EKOLOGICZNA

BD - stan bardzo dobry
D - stan dobry
U - stan umiarkowany
S - stan słaby
Z - stan zły

KLASYFIKACJA CHEMICZNA

D - stan dobry
Z - stan zły

STAN JCW

D - stan dobry
Z - stan zły

PRZECIWDZIAŁANIA – działalność kontrolna

KONTROLE PROBLEMOWE Z ZAKRESU GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ

W ewidencji zakładów odprowadzających ścieki do wód powierzchniowych lub do ziemi, prowadzonej w Delegaturze, na terenie powiatu augustowskiego, zarejestrowanych jest 8 oczyszczalni ścieków o przepustowości ponad 5 m³/d. Są to:

Oczyszczalnia miejska w Augustowie

Miejska oczyszczalnia ścieków w Augustowie to oczyszczalnia mechaniczno-biologiczna z podwyższonym usuwaniem biogenów.

Głównymi urządzeniami oczyszczalni są:

- kraty,
- piaskownik pionowo-wirowy,
- trzy komory denitryfikacji ścieków,
- komora biologicznej defosfatacji,
- dwie komory nitrifikacji,
- dwa osadniki wtórne,
- zagęszczacz osadu,
- komora tlenowej stabilizacji osadu,
- stacja mechanicznego odwadniania osadów (prasa taśmowa),
- plac składowy do deponowania odwodnionych osadów,
- instalacja do chemicznego strącania fosforu z zastosowaniem preparatu PIX.

Przepustowość oczyszczalni: średnia – 7500 m³/d, maksymalna – 10.000 m³/d. Ilość ścieków odprowadzanych w 2009 r. wynosiła średnio – około 7100 m³/d ścieków. Do kanalizacji miejskiej trafiają także ścieki przemysłowe, pochodzące przede wszystkim z przemysłu spożywczego (mleczarskie). Odbiornikiem ścieków oczyszczonych jest rzeka Netta.

Osad odwodniony w 2009 r. wykorzystywany był rolniczo.

Przy oczyszczalni znajduje się punkt zlewny nieczystości płynnych. Kontrola przeprowadzona w 2010 r. nie wykazała nieprawidłowości.

Miejska oczyszczalnia ścieków w Lipsku

Miejska oczyszczalnia ścieków w Lipsku to oczyszczalnia mechaniczno-biologiczna z podwyższonym usuwaniem biogenów. Główne urządzenia oczyszczalni to piaskownik o przepływie pionowym, wielofunkcyjny reaktor biologiczny z wydzielonymi komorami defosfatacji, denitryfikacji, nitrifikacji i odgazowania, osadnik wtórny pionowy. Przepustowość maksymalna oczyszczalni – 315 m³/d. Ilość ścieków oczyszczana w 2009 r. – średnio 170 m³/d. Odbiornikiem ścieków oczyszczonych jest rzeka Biebrza.

Osad nadmierny stabilizowany jest tlenowo i odwadniany na poletkach.

Gmina planuje rozbudowę oczyszczalni, poprzez wybudowanie punktu zlewnego nieczystości płynnych, a także obiektów mechanicznego odwadniania osadu. Kontrola przeprowadzona w 2010 r. nie wykazała nieprawidłowości. Wydano decyzję zmniejszającą wymiar kar pieniężnych, których termin płatności był odroczonej do końca 2009 r. z uwagi na wykonane prace modernizacyjne urządzeń oczyszczalni (naprawa i wymiana pomp, mieszadeł, dmuchaw, układu sterowania napowietrzaniem).

Gminna oczyszczalnia ścieków w Bargłowie Kościelnym

Jest to oczyszczalnia mechaniczno-biologiczna z podwyższonym usuwaniem biogenów typu APIS-RONDO. Główne elementy oczyszczalni stanowią: krata, piaskownik pionowy, cyrkulacyjny reaktor biologiczny typu „Rondo” z osadem czynnym, osadnik wtórny, laguny ze złożem hydrobotanicznym. Przepustowość oczyszczalni – 200 m³/d. Ilość ścieków odprowadzanych w 2008 r. – średnio 55 m³/d. Odbiornikiem ścieków oczyszczonych jest rzeka Bargłówka.

Do odwadniania osadów nadmiernych stosowana jest prasa filtracyjna komorowa. Przy oczyszczalni znajduje się punkt zlewny nieczystości płynnych. Kontrola przeprowadzona w 2009 r. nie wykazała nieprawidłowości.

Gminna oczyszczalnia ścieków w Sztabinie

Jest to oczyszczalnia mechaniczno-biologiczna z podwyższonym usuwaniem biogenów, której głównym elementem jest wielofunkcyjny reaktor osadu czynnego z wydzielonymi strefami: defosfatacji, denitryfikacji, nityfikacji, odgazowania i komora tlenowej stabilizacji osadu czynnego. Osad nadmierny odwadniany jest na poletkach. Przepustowość maksymalna – 200 m³/d, średnio odprowadzono 119 m³/d ścieków. Odbiornikiem ścieków oczyszczonych jest rów melioracyjny w zlewni rzeki Biebrzy. Przy oczyszczalni znajduje się punkt zlewny nieczystości płynnych. Gmina planuje rozbudowę oczyszczalni, w ramach której zostaną wykonane: zbiornik retencyjno-uśredniający, budynek stacji odwadniania osadu, studnie przepływomierzy, zainstalowane będzie sito spiralne w komorze kraty. Podczas kontroli przeprowadzonej w 2009 r. stwierdzono, że rów melioracyjny jest porośnięty roślinnością i zalecono udroźnienie rowu.

Wiejska oczyszczalnia ścieków w Bryzglu gm. Nowinka

Jest to oczyszczalnia mechaniczno-biologiczna z podwyższonym usuwaniem biogenów. Główne urządzenia oczyszczalni stanowią: wielofunkcyjny bioreaktor typu „Hydrocentrum”, stacja dozowania koagulantu PIX (chemiczne wspomaganie usuwania związków fosforu), stacja odwadniania osadu Draimad-Teknobag. Przepustowość oczyszczalni – 109 m³/d. Ilość ścieków średnia – około 15 m³/d. Ścieki oczyszczone wprowadzane są do ziemi w zlewni jeziora Wigry. Przy oczyszczalni znajduje się punkt zlewny nieczystości płynnych.

Oprócz ww. oczyszczalni, w ewidencji ujęte są również:

- Oczyszczalnia ścieków przy Ośrodku Sportów Wodnych „SERWY” w Serwach, gmina Płaska,
- Oczyszczalnia ścieków przy Gimnazjum w Janówce, gmina Augustów,
- Oczyszczalnia ścieków przy Zespole Szkół Samorządowych w Krasnymborze gm. Sztabin.

WODY PODZIEMNE

PRESJE

Wody podziemne należące do zasobów naturalnych, coraz bardziej zagrożone są zanieczyszczeniami z powierzchni ziemi. Konieczna jest ich szczególna ochrona, gdyż są to zasoby nieodnawialne. W szczególności niezbędna jest ochrona znacznych obszarów, pod którymi znajdują się Główne Zbiorniki Wód Podziemnych. W Polsce jest ich około 180, a obszar obejmuje ponad 52 % powierzchni naszego kraju.

Wody podziemne zanieczyszczone są różnymi substancjami chemicznymi, najczęściej są to: azotany, fosforany, substancje ropopochodne, chlorki, siarczany i inne. Najpowszechniej występującymi przyczynami zanieczyszczeń wód podziemnych są wycieki z nieizolowanych wysypisk odpadów, z baz paliwowych i stacji sprzedaży paliw do pojazdów samochodowych. Zanieczyszczenia siarczanami występują przede wszystkim na terenach uprzemysłowionych, azotanami i fosforanami na terenach rolniczych (są one także przyczyną degradacji zbiorników wodnych).

STAN – ocena jakości wód podziemnych

KLASYFIKACJA WÓD PODZIEMNYCH

Klasyfikacja elementów fizykochemicznych stanu wód podziemnych obejmuje pięć następujących klas jakości wód podziemnych:

- Klasa I – **wody bardzo dobrej jakości**, w których:
 - a) wartości elementów fizykochemicznych są kształtowane wyłącznie w efekcie naturalnych procesów zachodzących w wodach podziemnych i mieszczą się w zakresie wartości stężeń charakterystycznych dla badanych wód podziemnych (tła hydrogeochemicznego)
 - b) wartości elementów fizykochemicznych nie wskazują na wpływ działalności człowieka
- Klasa II – **wody dobrej jakości**, w których:
 - a) wartości niektórych elementów fizykochemicznych są podwyższone w wyniku naturalnych procesów zachodzących w wodach podziemnych
 - b) wartości elementów fizykochemicznych nie wskazują na wpływ działalności człowieka albo jest to wpływ bardzo słaby
- Klasa III – **wody zadowalającej jakości**, w których wartości elementów fizykochemicznych są podwyższone w wyniku naturalnych procesów zachodzących w wodach podziemnych lub słabego wpływu działalności człowieka
- Klasa IV – **wody niezadowalającej jakości**, w których wartości elementów fizykochemicznych są podwyższone w wyniku naturalnych procesów zachodzących w wodach podziemnych oraz wyraźnego wpływu działalności człowieka
- Klasa V – **wody złej jakości**, w których wartości elementów fizykochemicznych potwierdzają znaczący wpływ działalności człowieka

Na terenie powiatu do 2007 r. (przed modernizacją sieci pomiarowej) zlokalizowane były łącznie 4 studnie sieci monitoringu wód podziemnych (w 1 studni wody w głębie, a w 3 – wody gruntowe), które były opomiarowane przez Państwowy Instytut Geologiczny. W 2007 r. przeprowadzono badania 2 studni (Kamień, Augustów). Jakość wód w obu studniach była **zadowalająca (III klasa)** wody, a w Augustowie stwierdzono przekroczenie norm żelaza. W 2008 r. nie prowadzono badań.

Nr	Miejscowość / Gmina	Głębokość stropu (m)	Użytkowanie terenu	Wody	Klasa wód / przekroczone wskaźniki							
					2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
62	Rudawka/Płaska [sw]	5,0	3	G	III	III	NOK	-	III	I	-	-
747	Dalny Las/Płaska.[sk]	4,4	7	G	I b	III	I b	I b	III	II	-	-
748	Kamień/Sztabin.[sw]	20,1	1	G	I b	III	I b	I b	II	III	III	III
1671	Augustów/Augustów [sw]	18,1	1	W	II	III	II	I b	III	II	III	III

źródło: PIG

OBJAŚNIENIA DO TABELI

Rodzaj studni:

[sk] – studnia kopana
[sw] – studnia wiercona

Rodzaj wód:

W – w głębie – wody poziomów artezyjskich i subartezyjskich
G – gruntowe – wody płytkiego krążenia o swobodnym zwierciadle wody

Użytkowanie terenu – dominujący sposób użytkowania w promieniu 500 m

1 – lasy
3 – grunty orne – gospodarka rozdrobniona
7 – obszary zabudowane

-- nie prowadzono badań.
NOK – nie odpowiada kryteriom

Należy podkreślić, że przedstawiona klasyfikacja wód podziemnych skierowana jest na ocenę stopnia zanieczyszczenia wód i nie obejmuje oceny stanu sanitarnego oraz badań pod kątem przydatności wody do picia (po uzdatnieniu). Oceny te wykonuje Państwowa Inspekcja Sanitarna.

W 2009 roku PIG objął badaniami jedynie Jednolite Części Wód Podziemnych (JCWPd) uznane za zagrożone niespełnieniem określonych dla nich celów środowiskowych (osiągnięcia dobrego stanu i dobrego stanu ilościowego do 2015 r., narażonych na zanieczyszczenia pochodzenia rolniczego). Na terenie województwa podlaskiego nie określono takich JCWPd. W 2010 r. wśród 24 punktów badanych w naszym województwie PIG również nie wyznaczył punktów do badań z terenu powiatu augustowskiego.

GOSPODARKA ODPADAMI

PRESJE

ODPADY PRZEMYSŁOWE

Ilość odpadów wytworzonych (z wyłączeniem odpadów komunalnych), na terenie powiatu augustowskiego w 2010 r. wyniosła 16,1 tys. Mg co stanowiło 2,3 % odpadów wytworzonych na terenie całego województwa podlaskiego.

Odpady wytworzone (z wyłączeniem odpadów komunalnych) w ciągu roku

Jednostka terytorialna	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	[tys. Mg]								
Powiat augustowski	5,6	4,9	5,3	5,5	8,6	15,5	7,7	8,8	16,1
Województwo podlaskie	807,1	927,5	887,4	927,9	957,4	1057,2	838,3	737,9	713,5

źródło: GUS

Korzystne jest, że ilość odpadów (z wyłączeniem odpadów komunalnych) poddawanych procesom odzysku bliska jest ilości odpadów wytwarzanych.

Udział odpadów poddanych odzyskowi w ilości odpadów wytworzonych (z wyłączeniem odpadów komunalnych) w ciągu roku

Jednostka terytorialna	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	[%]								
Powiat augustowski	89,3	85,7	88,7	87,3	89,5	91,6	87,0	84,1	80,7

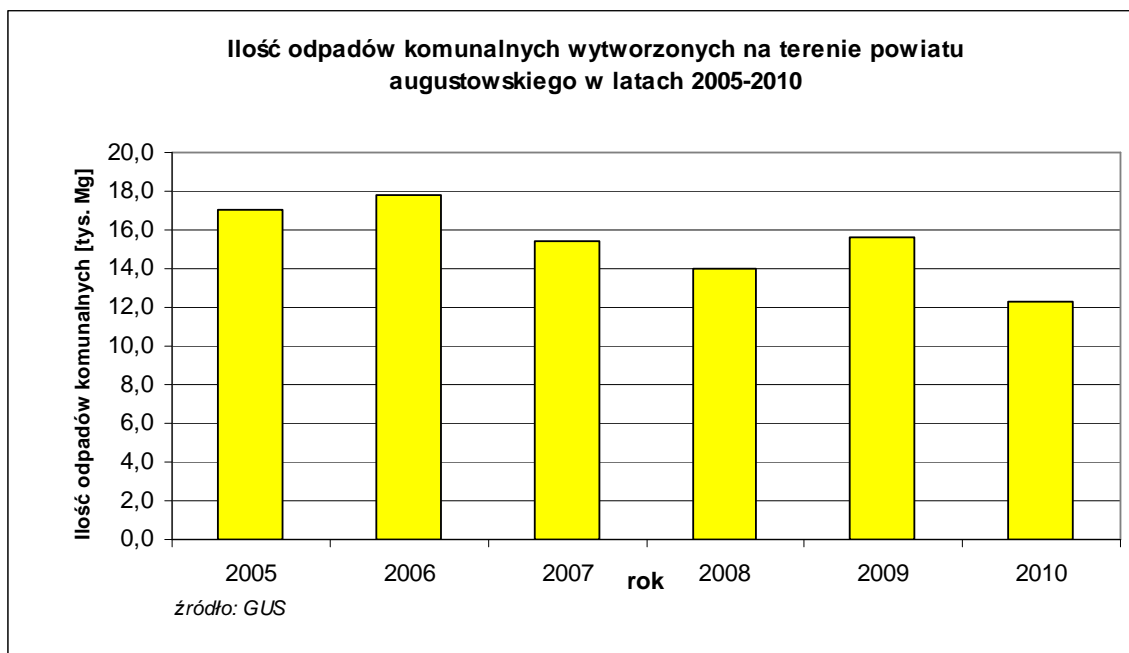
źródło: GUS

ODPADY KOMUNALNE

W latach 2005 – 2010 roczna ilość zebranych odpadów komunalnych na terenie powiatu podlegała nieznacznym wahaniom.

W 2010 r. zebrano 12.238,7 Mg odpadów, co w przeliczeniu na jednego mieszkańca wyniosło 207 kg/rok². Należy zauważyć, że w takiej ilości odpadów duży udział mają osoby przyjezdne (turyści, wczasowicze, pensjonariusze domów sanatoryjnych).

² Masa odpadów w przeliczeniu na mieszkańca zależy od poziomu życia, struktury zabudowy, poziomu obsługi oraz sposobu ogrzewania budynków

Głównymi źródłami wytwarzania odpadów komunalnych są gospodarstwa domowe, obiekty handlowo-usługowe, szkoły, przedszkola, obiekty turystyczne i targowiska. Podstawowym sposobem unieszkodliwiania odpadów komunalnych jest ich składowanie na składowiskach. Problem zmniejszenia ilości odpadów komunalnych trafiających na składowiska w Polsce, wynika m.in. z niedoskonałości systemu pobierania opłat za ich wywóz z gospodarstw domowych.

STAN

SKŁADOWISKA

Na terenie powiatu po 31.12.2010 r. znajdowały się 2 czynne składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, przyjmujące odpady komunalne. Żadne z eksploatowanych na terenie powiatu składowisk nie było w pełni przystosowane do obowiązujących przepisów. Na omawianym obszarze nie ma składowisk odpadów przemysłowych.

Składowisko odpadów w miejscowości Lipsk Kolonia, gmina Lipsk

Właścicielem składowiska jest Gmina Lipsk. Obiekt eksploatuje Zakład Gospodarki Komunalnej w Lipsku.

Wysypisko eksploatowane jest od 1990 r. Posiada powierzchnię całkowitą 1,02 ha, z tego obszar użytkowany to 0,55 ha. Składowisko wyposażone jest w pełne, zamykane bramą ogrodzenie. Posiada pas zieleni izolacyjnej. Na wjeździe na składowisko znajduje się brodzik dezynfekcyjny. Obiekt posiada naturalne uszczelnienie – glina, z użytkowanego sektora odcieki zbierane są rowem zaizolowanym folią i wyłożonym płytami betonowymi do betonowej studzienki. Obiekt posiada instalację odgazowującą. Rozpoczęto drugi etap eksploatacji składowiska w formie hałdy nasypowej. Monitoring wód podziemnych prowadzony jest w oparciu o 3 studnie gospodarcze. Bada się strukturę i skład masy składowanych odpadów, osiadanie powierzchni składowiska, wielkość opadu atmosferycznego, stężenia emitowanych gazów składowiskowych, izolacyjność otoczenia.

Na składowisku nie prowadzi się segregacji odpadów, Miasto i Gmina Lipsk prowadzi selektywną zbiórkę odpadów metodą „u źródła”. W 2009 roku na składowisku złożono 475 Mg odpadów zmieszanych oraz innych nie ulegających biodegradacji – 67 Mg.

Podczas kontroli przeprowadzonej w maju 2010 r. stwierdzono, że zakład do dnia kontroli nie uzyskał decyzji zezwalającej na unieszkodliwianie odpadów zgodnie z wymogami zmienionej w styczniu

2010 r. ustawy o odpadach. Nie przedstawiono kart charakterystyki odpadów. Wydano zarządzenie pokontrolne nakazujące wyeliminowanie zaistniałych naruszeń. Zakład uzyskał wymagane prawem decyzje i dostosował się do wymagań zarządzenia pokontrolnego.

Składowisko odpadów we wsi Kroszówka, gmina Bargłów Kościelny

Właścicielem obiektu jest Gmina Bargłów Kościelny. Zarządza nim Zakład Gospodarki Komunalnej w Bargłowie Kościelnym. Składowisko przeznaczone jest dla gminy Bargłów Kościelny. Położone jest w miejscowości Kroszówka, posiada powierzchnię całkowitą 1,72 ha, z tego, użytkuje się jedną kwaterę o powierzchni 0,80 ha. Składowisko działa od 1998 r.

Składowisko jest ogrodzone, posiada pas zieleni izolacyjnej. Jest dozorowane. Niecka składowiska wyłożona jest folią, wyposażona jest w drenaż zbierający odcieki, instalację odgazowującą. Odcieki trafiają do zbiornika o pojemności 10 m³, z niego wywożone są do oczyszczalni ścieków. Na składowisku znajduje się też brodzik dezynfekcyjny. Obiekt nie jest wyposażony w wagę. Odpady ważone są w GS Bargłów. Na składowisku prowadzi się segregację odpadów (złom, szkło, tworzywa sztuczne, zużyty sprzęt elektroniczny). W 2009 r. złożono na składowisku 177,5 Mg odpadów komunalnych zmieszanych, 29 Mg osadów ściekowych ustabilizowanych. Selektywnie zebrano 32,8 Mg szkła, 1,5 Mg odpadów metalowych, 73 Mg tworzyw sztucznych.

Prowadzi się monitoring składowiska: badania wód podziemnych (4 piezometry), pomiary kontrolne osiadania powierzchni składowiska, badanie wielkości opadu atmosferycznego oraz kontrolę struktury i składu masy składowanych odpadów.

Podczas kontroli w październiku 2010 r. stwierdzono brak badań gazu składowiskowego, wydano zarządzenie pokontrolne, zastosowano również pouczenie. Zakład wykonał wymagane pomiary zgodnie z wydanym zarządzeniem i obowiązująca decyzją, zatwierdzająca instrukcję eksploatacji.

Zamknięte składowisko odpadów w Augustowie, gmina Augustów

Właścicielem obiektu jest gmina Miasto Augustów. Obiekt zarządzany jest przez Przedsiębiorstwo Transportowe „NECKO” Sp. z o.o. w Augustowie.

Składowisko zostało uruchomione w 1975 r. Powierzchnia składowiska 3,4 ha, powierzchnia wykorzystana 3,25 ha. Składowisko nie zostało w pełni ogrodzone, nie było wyposażone w wagę, brodzik dezynfekcyjny, system zbierania odcieków, ani wód opadowych i roztopowych. Posiadało zamontowaną instalację do zbierania gazu składowiskowego.

W związku z tym, że składowisko odpadów nie spełniało obowiązujących wymagań technicznych, nie mogło uzyskać pozwolenia zintegrowanego, Podlaski Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska wydał decyzję nr DIS.67301-41-4/07 z dnia 27.08.2007 r. wstrzymującą użytkowanie instalacji tj. składowiska odpadów stałych w Augustowie, eksploatowanej bez wymaganego pozwolenia zintegrowanego; termin wstrzymania użytkowania – 31 grudnia 2009 r. Obiekt został zamknięty. W 2009 r. na składowisku złożono 5463,9 Mg odpadów komunalnych zmieszanych, selektywnie zebrano metodą „u źródła” 62,9 Mg tworzyw sztucznych, 109,4 Mg makulatury, 60,2 Mg szkła. Odpady selektywnie zebrane wywożone są do Zakładu Zagospodarowani Odpadów w Dolistowie, należącego do Związku Komunalnego „Biebrza”, którego członkiem jest także miasto Augustów.

Decyzja Marszałka Województwa Podlaskiego, wyrażająca zgodę na zamknięcie obiektu określa sposób zamykania składowiska oraz harmonogram działań rekultywacyjnych (I etap – rekultywacja techniczna 2010 – 2011, II etap – rekultywacja biologiczna – 2011 – 2013). Rekultywacja techniczna polegać ma na uporządkowaniu bryły składowiska i przykryciu nieprzepuszczalnym nasypem rekultywacyjnym z wierzchnią warstwą glebotwórczą, wykonanie rowów odwadniających i zbiorników retencyjno-odparowujących oraz podczyszczalni hydrofitowych. Monitoring składowiska podczas rekultywacji obejmuje głównie badania wód podziemnych.

W czasie kontroli przeprowadzonej w marcu i kwietniu 2010 r. ustalono, że zamknięte składowisko nie jest dostatecznie zabezpieczone przed dowozem odpadów (zanieczyszczony jest teren wokół obiektu), nie jest uregulowany stan formalno-prawny w zakresie zbierania odpadów komunalnych, w 2009 r. nie wykonano badania osiadania składowiska, niedostosowane są zezwolenia na zbieranie odpadów komunalnych z nieruchomości i transport odpadów do stanu faktycznego – po zamknięciu składowiska. Zanotowano także podwyższone wartości wskaźników (OWO, WWA) w piezometrach

w stosunku do lat ubiegłych. Wydane zostało zarządzenie pokontrolne nakazujące uregulowanie ww. nieprawidłowości, udzielono także instruktażu dotyczącego stwierdzonych naruszeń. Zakład zobowiązał się do wykonania postanowień zarządzenia. Zgodnie z informacją przekazaną przez Burmistrza Miasta Augustowa po wystąpieniu pokontrolnym WIOŚ rekultywacja składowiska w Augustowie prowadzona będzie w ramach realizacji projektu „Biebrzański System Gospodarki Odpadami – etap II” współfinansowanego ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007 – 2013 przez BIOM Sp. z o. o. z siedzibą w Dolistowie Starym. Rozpoczęcie planowane jest na październik 2010 r.

Monitoring składowisk

Zgodnie z art. 147a ustawy – Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150 z p. zm.) prowadzący instalację jest zobowiązany prowadzić monitoring składowiska przez akredytowane³ laboratorium w rozumieniu ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. o systemie oceny zgodności.

W wyniku działań kontrolnych stwierdzono, że jednostki zarządzające składowiskami prowadzą monitoring obiektów. Badania wykonują akredytowane laboratoria. Wyniki badań nie wykazują pogorszenia jakości wód podziemnych utrzymywany jest dobry stan chemiczny wód podziemnych. Jedynie jakość wód podziemnych przy zamkniętym składowisku w Augustowie jest zła (badania z 2009 r.).

PRZECIWDZIAŁANIA – kontrole składowisk i zakładów przemysłowych

W zakresie gospodarowania odpadami w 2010 r. w ramach kilku celów kontrolnych (zmniejszenie strumienia odpadów kierowanych na składowiska, substancje stwarzające szczególne zagrożenie dla środowiska – PCB, azbest, opakowania, recykling pojazdów wycofanych z eksploatacji, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny) przeprowadzono łącznie 10 kontroli. W 8 przypadkach stwierdzono nieprawidłowości. Wydano 8 zarządzeń pokontrolnych, zawierających 19 obowiązków. Skierowano 4 wystąpienia do innych organów, zaś w 5 przypadkach zastosowano pouczenia..

HAŁAS KOMUNIKACYJNY I PRZEMYSŁOWY

PRESJE – źródła hałasu

Klimat akustyczny województwa podlaskiego kształtuje głównie komunikacja drogowa oraz w niewielkim stopniu, hałas przemysłowy, którego uciążliwość ma charakter lokalny o stosunkowo niedużym zasięgu.

W zależności od pochodzenia hałasu środowiskowego (źródła) dokonuje się jego podziału na następujące, podstawowe kategorie hałasu komunikacyjny, (drogowy, lotniczy, kolejowy) oraz przemysłowy.

Uregulowania prawne dotyczące zagadnienia ochrony przed hałasem zawiera ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska. Według tej ustawy ochrona przed hałasem polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu akustycznego środowiska poprzez utrzymanie poziomu hałasu poniżej dopuszczalnego lub, co najmniej na tym poziomie oraz zmniejszenie poziomu hałasu, co najmniej do dopuszczalnego, gdy nie jest on dotrzymany.

³ Akredytacji udziela Polskie Centrum Akredytacji, posiadające status państwowej osoby prawnej i nadzorowane przez Ministerstwo Gospodarki. Zgodnie z normą PN-EN ISO/IEC 17000:2006 akredytacja jest to "atestacja przez stronę trzecią, dotycząca jednostki oceniającej zgodność, służąca formalnemu wykazaniu jej kompetencji do wykonywania określonych zadań w zakresie oceny zgodności". Zasady akredytacji ujęte są w międzynarodowych normach i wytycznych, w których określone są wymagania, zarówno dla jednostek akredytujących, jak i dla podlegających akredytacji jednostek oceniających zgodność. Uzyskanie akredytacji oznacza, że akredytowane podmioty zostały ocenione według tych norm i wytycznych, a ich wyniki są wiarygodne i dokładne.

Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku zawarte są w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 roku (Dz. U. Nr 120, poz.826). Według powyższego rozporządzenia wartości poziomów dopuszczalnych hałasu są zależne od funkcji urbanistycznej, jaką spełnia dany teren oraz od pory dnia i nocy.

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Białymstoku prowadzi badania hałasu komunikacyjnego i przemysłowego na terenie całego województwa podlaskiego. Badania przeprowadzane są w ramach planowych kontroli, a także w ramach działań interwencyjnych w wyniku skarg społeczeństwa.

STAN – pomiary hałasu

HAŁAS KOMUNIKACYJNY

Hałas komunikacyjny jest obecnie najpowszechniejszym i najbardziej uciążliwym źródłem hałasu w środowisku zurbanizowanym. Ciągły wzrost ilości pojazdów mechanicznych, przy jednoczesnym braku właściwych rozwiązań drogowych, braku obwodnic miejskich, złej jakości nawierzchni znacząco powiększa obszar środowiska o ponadnormatywnym hałasie drogowym.

Badania monitoringowe hałasu realizowano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. Nr 120 z dnia 5 lipca 2007 r., poz. 826) oraz wytycznymi Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska.

Na terenie powiatu augustowskiego w 2010 roku pomiary przeprowadzono w jednym punkcie pomiarowym przy ul. Chreptowicza 13 (przy drodze krajowej nr 8 obsługującej ruch tranzytowy do Suwałk i na Litwę). Podczas pomiarów każdorazowo prowadzono rejestrację natężenia ruchu pojazdów z wyodrębnieniem pojazdów ciężkich – średnia liczba pojazdów wahała się od 12.541 sztuk/dobę do 18.135 sztuk/dobę, w tym ciężkich 3.272 – 6.290 sztuk/dobę. Wykonywane pomiary umożliwiły wyznaczenie poziomów długookresowych natężenia dźwięku w porach dziennie-wieczornie-nocnej i nocnej (L_{DWN} i L_N), a uzyskane wyniki są podstawą wprowadzenia długookresowej polityki w zakresie ochrony przed hałasem. Pomiary pozwoliły także określić wartości równoważnych poziomów natężenia dźwięku w porze nocnej i dziennej, mających zastosowanie do kontroli warunków korzystania ze środowiska w odniesieniu do jednej doby (L_{AeqD} i L_{AeqN}). Uzyskano następujące wyniki pomiarów:

Wyniki pomiarów hałasu komunikacyjnego – długookresowego średniego poziomu dźwięku L i średniego poziomu równoważnego dźwięku L_{Aeq} , na terenie powiatu augustowskiego w 2010 r.

Data	Lokalizacja punktu pomiarowego	Współrzędne geograficzne punktu	Wyniki pomiarów				Przekroczenia dopuszczalnej wartości wskaźnika oceny hałasu			
			L_{DWN}	L_N	$L_{Aeq,D}$	$L_{Aeq,N}$	L_{DWN}	L_N	$L_{Aeq,D}$	$L_{Aeq,N}$
Augustów										
[dB]										
09-10.06.10	ul. Chreptowicza 13	N 53°50 '12,5" E 22°58 '35,8"	72,9	65,9	12,9	15,9	$L_{Aeq,D}$	$L_{Aeq,N}$	$L_{Aeq,D}$	$L_{Aeq,N}$
12-13.06.10							68,2	66,1	8,2	16,1
14-15.06.10							67,7	66,4	7,7	16,4
30.09-01.10.10							68,2	66,7	8,2	16,7
02-03.10.10							68,2	66,5	8,2	16,5
16-17.12.10							67,7	61,7	7,7	11,7

Wyniki badań wskazują na przekroczenia wartości dopuszczalnych poziomów hałasu w badanym punkcie. Wyliczony średni poziom równoważny (L_{Aeq}) dla okresu dziennego został przekroczony o średnio 8,0 dB oraz dla okresu nocy o 15,6 dB. W stosunku do badań z 2008 r. wyniki znacząco nie zmieniły się – 1 ówczesny wyliczony średni poziom równoważny (L_{Aeq}) dla okresu dziennego został przekroczony o średnio 8,0 dB oraz dla okresu nocy o 16,2 dB.

Wyniki pomiarów hałasu komunikacyjnego – średniego poziomu równoważnego dźwięku L_{Aeq} na terenie powiatu augustowskiego w 2008 r.

Lp.	Lokalizacja punktu pomiarowego	Współrzędne geograficzne punktu	Średni poziom równoważny (L_{Aeq})		Przekroczenia dopuszczalnej wartości wskaźnika oceny hałasu	
			dla pory dziennej $L_{Aeq,D}$ [dB]	dla pory nocnej $L_{Aeq,N}$ [dB]	dla pory dziennej [dB]	dla pory nocnej [dB]
Augustów						
1.	ul. Chreptowicza 13	N 53°50 '12,5" E 22°58 '35,8"	68,0	66,2	8,0	16,2

źródło: WIOŚ Białystok

PRZECIWDZIAŁANIA

HAŁAS KOMUNIKACYJNY

Środki ochrony przed hałasem komunikacyjnym dzieli się na dwa rodzaje:

- **ochrona przed hałasem „u źródła”** – wszystkie przedsięwzięcia ingerujące w źródło dźwięku, powodujące zmniejszenie promieniowania energii akustycznej do środowiska. Dzieli się na następujące rodzaje zadań:
 - ingerencja w konstrukcję pojazdów w celu zmniejszenia emisji hałasu – jest przedmiotem kilku Dyrektyw Unii Europejskiej oraz przepisów krajowych, które są zharmonizowane z Dyrektywami UE,
 - dobór konstrukcji arterii – emisja hałasu samochodowego jest m.in. efektem hałasu powodowanego interakcją kół i nawierzchni drogowej. Wypadkowa emisja hałasu zależy od rodzaju i jakości opon i nawierzchni drogowej,
 - oddziaływanie na mniej hałaśliwą eksploatację pojazdów – istotne znaczenie dla zmniejszenia emisji hałasu pojazdów mają ograniczenia prędkości oraz zapobieganie częstym startom, hamowaniom, a szczególnie gwałtownym przyspieszeniom samochodów na niskich biegach i przy wysokich obrotach silników. Przyspieszanie samochodów występuje na ogół w obrębie skrzyżowań. Dlatego też istotny efekt ograniczenia emisji hałasu można osiągnąć poprzez wymuszenie spokojnej jazdy ze stałą umiarkowaną prędkością stosując zsynchronizowaną sygnalizację świetlną tzw. „zieloną falę”.
- **urbanistyczne i architektoniczne – budowlane środki ochrony przeciwdźwiękowej** – działania zmierzające do ograniczenia hałasu już wyemitowanego „do środowiska”.

Urbanistyczne i organizacyjne rozwiązania zmniejszania hałasu komunikacyjnego – rozwiązania tego typu dotyczą dużych obszarów mieszkaniowych i mają związek ze zmianami zagospodarowania. Dzieli się na następujące grupy:

- budowa obwodnic miast, tworzenie nowych tras międzydzielnicowych, tworzenie nowych obwodnic wewnątrz miejskich. Rozwiązania te pozwalają na wyprowadzenie przede wszystkim ruchu ciężkiego oraz na zmniejszenie ruchu samochodów osobowych na terenach mieszkalnych.
- strefy „ruchu uspokojonego”. Ideą tworzenia stref jest hasło „jak najmniej ruchu samochodowego”. Realizowane jest ono poprzez: ograniczanie przepustowości ulic, ograniczanie prędkości, stwarzanie innych ograniczeń i utrudnień dla ruchu samochodów, całkowita eliminacja ruchu tranzytowego, tworzenie preferencji dla transportu zbiorowego, przyjaznego środowisku. Strefami takimi obejmowane są przede wszystkim obszary mieszkalne.

Architektoniczno – budowlane środki ochrony przeciwdźwiękowej, o charakterze raczej lokalnym:

- ekranowanie akustyczne – jest najczęściej stosowanym środkiem ochrony przeciwdźwiękowej w otoczeniu tras komunikacyjnych. Ekranu akustyczne mają za zadanie zasłaniać odbiorcę przed dźwiękiem dochodzącym bezpośrednio od źródła. Dobrze zaprojektowane powinny służyć przede wszystkim do ochrony niskiej zabudowy mieszkaniowej. Aby ochronić wysoką zabudowę należy stosować rozwiązania specjalne: budowa drogi w wykopie, budowa tuneli lub półtuneli.
- architektoniczno – budowlane środki ochrony przeciwdźwiękowej; najczęściej stosowanym rozwiązaniem jest podwyższanie izolacyjności akustycznej otworów okiennych. Dodatkową możliwością zabezpieczenia przed hałasem mieszkańców terenów zlokalizowanych wzdłuż tras komunikacyjnych jest odpowiednie ukształtowanie bryły budynku i funkcjonalne rozplanowanie pomieszczeń. Elewacje istniejących już budynków ekspozowane na hałas mogą być także chronione za pomocą przezroczystych ekranów zawieszanych na tej elewacji.

HAŁAS PRZEMYSŁOWY – działalność kontrolna

Hałas przemysłowy na terenie powiatu stanowi zagrożenie o charakterze lokalnym, występujące głównie w miastach. Zagrożenie hałasem przemysłowym związane jest głównie z niekorzystną lokalizacją zabudowy mieszkaniowej, w pobliżu zakładów przemysłowych. Emisja hałasu przemysłowego jest uzależniona w dużym stopniu od procesu technologicznego i wykorzystywanych w nim maszyn i urządzeń, których ilość, stan techniczny, poziom nowoczesności, a także izolacyjność akustyczna i lokalizacja źródła są czynnikami decydującymi o stopniu uciążliwości dla otoczenia.

W prowadzonej Delegaturze WIOŚ w Suwałkach ewidencji podmiotów, które posiadają decyzje określające dopuszczalny poziom hałasu przenikającego do środowiska, brak zakładów z obszaru powiatu augustowskiego.

Na terenie tym prowadzone są incydentalnie kontrole dotyczące uciążliwości obiektów pod względem hałasu. Są to kontrole interwencyjne lub sprawdzające, mające na celu określenie poziomu hałasu przenikającego do środowiska.

W 2010 roku nie prowadzono kontroli związanych z uciążliwością związaną z ponadnormatywną emisją hałasu przemysłowego do środowiska.

POLA ELEKTROMAGNETYCZNE

PRESJE – źródła promieniowania elektromagnetycznego

Pola elektromagnetyczne (wg Ustawy Prawo ochrony środowiska) to pola elektryczne, magnetyczne oraz elektromagnetyczne o częstotliwościach od 0 Hz do 300 GHz, tworzących zakres promieniowania elektromagnetycznego niejonizującego. Promieniowanie elektromagnetyczne (PEM), w tym promieniowanie niejonizujące zaliczane jest do podstawowych rodzajów zanieczyszczeń środowiska naturalnego.

Zgodnie z art. 123 ustawy Prawo ochrony środowiska, oceny poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku dokonuje się w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, a wojewódzki inspektor ochrony środowiska prowadzi okresowe badania poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku.

Niejonizujące promieniowanie elektromagnetyczne od zawsze występowało w środowisku naturalnym. Pochodzi ono z naturalnych źródeł takich jak Słońce, Ziemia, zjawiska atmosferyczne. Dodatkowo w środowisku występują sztuczne pola elektromagnetyczne, które związane są z techniczną działalnością człowieka. Promieniowanie elektromagnetyczne występuje wszędzie, a jego najważniejszymi źródłami są:

- stacje bazowe telefonii komórkowej,
- stacje i linie energetyczne,
- nadajniki radiowe i telewizyjne oraz CB-radio i radiostacje amatorskie,

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Białymstoku
Delegatura w Suwałkach
Informacja Podlaskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska
o stanie środowiska na terenie powiatu augustowskiego

- wojskowe i cywilne urządzenia radionawigacji i radiolokacji,
 - urządzenia powszechnego użytku: kuchenki mikrofalowe, monitory, aparaty komórkowe itp.
- Ciągły rozwój techniki powoduje znaczny wzrost ilości nadajników radiowo-telewizyjnych oraz stacji bazowych telefonii komórkowej.

STAN – pomiary monitoringowe

W latach 2008 – 2010 Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska zrealizował program badań pól elektromagnetycznych opracowany zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2007 r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku. Program ten zakładał skoncentrowanie pomiarów na obszarach dostępnych dla ludności tj. w centralnych dzielnicach lub osiedlach miast o liczbie mieszkańców przekraczającej 50 tys. oraz w pozostałych miastach i na terenach wiejskich. Zakres prowadzenia badań obejmował pomiary natężenia składowej elektrycznej pola elektromagnetycznego w przedziale częstotliwości, co najmniej od 3 MHz do 3000 MHz. Inspektorat przeprowadził pomiary w 134 punktach pomiarowych rozmieszczonych równomiernie na terenie województwa.

Na obszarze powiatu pomiary przeprowadzono w Augustowie i Sztabinie (w 2008 r.), w Lipsku i Nowince (w 2009 r.) oraz w Bargłowie Kościelnym i Płaskiej (w 2010 r.).

Wyniki pomiarów pól elektromagnetycznych na terenie powiatu w latach 2008 – 2010

Lp.	Miejscowość	Lokalizacja punktu	Średnia arytmetyczna zmierzonych wartości skutecznych natężeń pól elektrycznych promieniowania elektromagnetycznego [V/m]	Wartość niepewności pomiaru [V/m]	Procent wartości dopuszczalnej [%]
1.	Augustów ul. Rynek Zygmunta Augusta	N 53°50'35,1" E 022°58'43,0"	0,26	0,013	3,7
2.	Sztabin	N 53°40'41,0" E 022°06'15,4"	0,28	0,014	4,0
3.	Lipsk ul. Zakościelna	N 53°44'13,6" E 023°23'32,6"	0,20	0,01	2,9
4.	Nowinka	N 53°56'07,3" E 022°58'46,6"	0,23	0,0115	3,3
5.	Bargłów Kościelny	N 53°46'23,4" E 022°49'19,8"	0,23	0,0115	3,3
6.	Płaska	N 53°54'19,0" E 023°16'05,2"	0,47	0,0115	6,7

Na podstawie przeprowadzonych pomiarów należy stwierdzić, iż w żadnym z punktów na obszarze powiatu **nie odnotowano przekroczeń** dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych.

Należy podkreślić, że przeprowadzone na terenie województwa podlaskiego pomiary, w żadnym ze zbadanych punktów pomiarowych nie wykazały występowania przekroczeń norm. Zmierzone wartości składowej elektrycznej wyniosły, w większości przypadków, do 10 % normy dopuszczalnej, w Białymstoku przy ul. Zachodniej 2b, w Łomży przy ul. Kazańskiej 10 oraz w Hajnówce i Drohiczynie wartości przekroczyły poziom 10 % normy.

OCHRONA ŚRODOWISKA PRZED AWARIAMI

Poważne awarie mogą powstawać w przypadku awarii i katastrof w obiektach przemysłowych zlokalizowanych na terenach miast powiatu oraz w wyniku wypadków kolejowych i drogowych z udziałem cystern i autocystern przewożących materiały niebezpieczne. Zdarzenia te charakteryzują się specyficznymi cechami takimi jak niepewność ich wystąpienia, złożoność przyczyn, różnorodność bezpośrednich skutków oraz indywidualnym, niepowtarzalnym przebiegiem.

NIEBEZPIECZNE SUBSTANCJE CHEMICZNE W ZAKŁADACH PRZEMYSŁOWYCH

WIOŚ w Białymstoku prowadzi rejestr obiektów mogących spowodować poważne awarie (zakłady dużego ryzyka i zakłady zwiększonego ryzyka oraz pozostałe zakłady), a także kontroluje te obiekty.

Na terenie powiatu augustowskiego aktualnie znajduje się jeden obiekt wpisany do rejestru, tj. Spółdzielnia Mleczarska MLEKPOL w Grajewie Zakład Produkcji Mleczarskiej w Augustowie stosujący w procesie technologicznym substancję niebezpieczną, tj. amoniak. Kontrola zakładu przeprowadzona w 2010 r. nie wykazała nieprawidłowości.

Wśród podmiotów stanowiących potencjalne zagrożenie środowiska znajdują się stacje paliw, funkcjonujące w systemie otwartym lub na potrzeby własne zakładów. Zgodnie z ewidencją Delegatury WIOŚ w Suwałkach, na terenie **powiatu augustowskiego** zlokalizowanych jest 14 stacji paliw. Eksploatacja tych stacji stwarza potencjalne zagrożenie dla środowiska w przypadku rozszczelnienia się zbiornika lub instalacji paliwowej oraz podczas rozładunków paliw z cystem samochodowych do zbiorników.

W 2010 r. skontrolowano 3 stacje paliw na terenie powiatu augustowskiego. W 2 przypadkach stwierdzono nieprawidłowości, wydano 1 zarządzenie pokontrolne oraz skierowano 1 wystąpienie do innych organów.

TRANSPORT

Poważne źródło zagrożenia na terenie powiatu, oceniane nawet na większe niż pochodzące od obiektów stacjonarnych, mogą stwarzać katastrofy kolejowe oraz wypadki drogowe środków transportu, przewożących materiały niebezpieczne. Szczególnie groźne są awarie w rejonach przepraw mostowych na tych trasach, grożą one bezpośrednim skażeniem wód płynących.

Największe zagrożenia poważnymi awariami występują podczas transportu paliw płynnych do ich odbiorców, w tym stacji paliw. Ich eksploatacja może stworzyć lokalne zagrożenie dla środowiska np. możliwość awarii czy pożary. Głównie jednak wypadki o znamionach poważnych awarii wynikają z transportu paliw do zaopatrzenia stacji.

KONTROLE INTERWENCYJNE

Na terenie powiatu, w 2010 r. nie odnotowano poważnych awarii, jak również zdarzeń o znamionach poważnych awarii, zarówno na terenie zakładów jak i w transporcie towarów niebezpiecznych.

Opracował:
Dział Monitoringu Środowiska

Akceptowała:
Kierownik Delegatury w Suwałkach
mgr inż. Wiesława Blusiewicz

OBOWIĄZKI SAMORZĄDÓW W ZAKRESIE SPRAW ZWIĄZANYCH Z OCHRONĄ ŚRODOWISKA

OBOWIĄZKI SAMORZĄDU POWIATOWEGO

Zgodnie z ustawą z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym, powiaty wykonują zadania publiczne o charakterze ponad gminnym. W zakresie spraw związanych z ochroną środowiska powiaty wykonują zadania dotyczące ładu przestrzennego i ekologicznego (które obejmują działania z zakresu geodezji, zagospodarowania przestrzennego, nadzoru budowlanego, gospodarki wodnej, rolnictwa, leśnictwa, rybołówstwa śródlądowego i ochrony środowiska).

Powiaty w ograniczonym zakresie mogą prowadzić, własną politykę ekologiczną poprzez powiatowy program ochrony środowiska i plan gospodarki odpadami. Politykę może także kształtować Starosta, poprzez wydanie pozwoleń emisyjnych dla szeregu rodzajów instalacji oraz przedsięwzięć, które nie są przypisane do kompetencji wojewody.

W szczególności warto zwrócić uwagę na **możliwości prawnych działań własnych samorządów**, zbieżnych z kompetencjami lub celami działań przypisanymi Inspekcji Ochrony Środowiska, które pozwalają przeciwdziałać negatywnemu oddziaływaniu na środowisko, a także minimalizować problemy środowiskowe.

Poniżej wymieniono niektóre zadania należące do kompetencji organów samorządowych szczebla powiatowego i gminnego (zadania zbieżne wytłuszczono).

ZADANIA I KOMPETENCJE STAROSTY

- sprawuje kontrolę przestrzegania i stosowania przepisów o ochronie środowiska w zakresie objętym jego właściwością oraz upoważnia do wykonywania funkcji kontrolnych pracowników podległego mu urzędu
- **w drodze decyzji nakłada obowiązek ograniczenia oddziaływania na środowisko i jego zagrożenia, a także przywrócenia środowiska do stanu właściwego, jeżeli podmiot korzystający ze środowiska negatywnie oddziałuje na środowisko,**
- występuje do wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska o podjęcie odpowiednich działań będących w jego kompetencji, jeżeli w wyniku kontroli stwierdzi naruszenie przez kontrolowany przedmiot przepisów o ochronie środowiska lub występuje uzasadnione podejrzenie, że takie naruszenie mogło nastąpić,
- dokonuje rekultywacji powierzchni ziemi, jeżeli podmiot, który spowodował zanieczyszczenie gleby lub ziemi albo niekorzystne przekształcenie naturalnego ukształtowania terenu, nie dysponuje prawami do powierzchni ziemi, pozwalającymi na jej przeprowadzenie, lub nie można wszcząć postępowania egzekucyjnego dotyczącego obowiązku rekultywacji albo egzekucja okazała się bezskuteczna, lub zanieczyszczenie gleby lub ziemi albo niekorzystne przekształcenie naturalnego ukształtowania terenu nastąpiło w wyniku klęski żywiołowej.
- dokonuje rekultywacji powierzchni ziemi wówczas, gdy z uwagi na zagrożenie życia lub zdrowia ludzi lub możliwość zaistnienia nieodwracalnych szkód w środowisku konieczne jest natychmiastowe jej dokonanie
- **prowadzi okresowe badania jakości gleby i ziemi,**

- prowadzi, aktualizowany corocznie, rejestr zawierający informacje o terenach, na których stwierdzono przekroczenie standardów jakości gleby lub ziemi, z wyszczególnieniem obszarów, na których obowiązek rekultywacji obciąża starostę,
- może przeprowadzić rekultywację powierzchni ziemi pomimo nieujęcia zadania w programie ochrony środowiska, jeżeli stwierdzi, iż nieprzeprowadzenie rekultywacji spowoduje pogorszenie stanu środowiska w znacznych rozmiarach lub zagrożenie życia lub zdrowia ludzi,
- **na potrzeby oceny stanu akustycznego środowiska, sporządza, co 5 lat, mapy akustyczne,**
- **wydaje pozwolenia wodno-prawne, jest właściwy w sprawach stwierdzenia wygaśnięcia, cofnięcia lub ograniczenia tego pozwolenia,** a także orzeczenia o przeniesieniu prawa własności urządzenia wodnego na własność właściciela wody
- **wzywa zakład do usunięcia, w określonym terminie, zanieczyszczeń w zakresie gospodarki wodnej, w wyniku których może powstać stan zagrażający życiu lub zdrowiu ludzi albo zwierząt bądź środowisku.**

ZADANIA I KOMPETENCJE RADY POWIATU

- **uchwala powiatowy program ochrony środowiska**
- **może, w drodze uchwały, wyznaczyć obszary ciche** w aglomeracji lub obszary ciche poza aglomeracją, **uwzględniając szczególnie potrzeby ochrony przed hałasem** tych obszarów i podając wymagania zapewniające utrzymanie poziomu hałasu co najmniej na istniejącym poziomie
- **uchwala programy działań, których celem jest dostosowanie poziomu hałasu do dopuszczalnego,** dla aglomeracji o liczbie mieszkańców powyżej 100 tys. oraz terenów określonych w powiatowym programie ochrony środowiska
- dokonuje aktualizacji programu ochrony środowiska przed hałasem co najmniej raz na pięć lat, a także w przypadku wystąpienia okoliczności uzasadniających zmianę planu lub harmonogramu realizacji
- **tworzy obszary ograniczonego użytkowania dla przedsięwzięcia mogącego znacząco oddziaływać na środowisko**
- **uchwala powiatowy plan gospodarki odpadami.**
- wprowadza ograniczenia lub zakazuje używania jednostek pływających lub niektórych ich rodzajów na określonych zbiornikach powierzchniowych wód stojących oraz wodach płynących, jeżeli jest to konieczne do zapewnienia odpowiednich warunków akustycznych na terenach przeznaczonych na cele rekreacyjnowypoczynkowe
- rozpatruje informację wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska o stanie środowiska na obszarze województwa
- określa kierunki działania właściwego organu Inspekcji Ochrony Środowiska.
- zatwierdza zestawienia przychodów i wydatków powiatowego funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej na dany rok.

KOMPETENCJE ZARZĄDU

- **sporządza projekt powiatowego programu ochrony środowiska,** po zasięgnięciu opinii zarządu województwa
- **opracowuje projekt powiatowego planu gospodarki odpadami**
- sporządza co 2 lata raport z wykonania powiatowego programu ochrony środowiska
- składa co 2 lata, radzie powiatu sprawozdania z realizacji powiatowego planu gospodarki odpadami
- opiniuje projekt gminnego programu ochrony środowiska
- opiniuje projekt wojewódzkiego i gminnego planu gospodarki odpadami

- opiniuje projekt wspólnego planu gospodarki odpadami opracowanego dla gmin, będących członkami związków międzygminnych
- opracowuje projekt wspólnego planu gospodarki odpadami, obejmującego zadania powiatowego planu gospodarki odpadami dla powiatów, będących członkami związków powiatów
- aktualizuje powiatowy plan gospodarki odpadami, nie rzadziej niż co 4 lata.

ORGANY SAMORZĄDU GMINNEGO

Organy samorządu gminy mogą prowadzić własną politykę, której kluczowym instrumentem powinien być miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego – dokument dotyczący wprowadzenia polityki przestrzennej, ale o ogromnym wpływie również na kwestie ochrony środowiska. Dodatkowo organy gminy opracowują plany ochrony środowiska i programu gospodarki odpadami, jak też regulaminy utrzymania czystości i porządku w gminie. Ponadto wydają niektóre decyzje z zakresu ochrony środowiska, choć ich kompetencje są dużo mniej znaczące niż decyzje wydawane na szczeblu powiatu lub przez wojewodę w zakresie pozwoleń emisyjnych.

ZADANIA I KOMPETENCJE WÓJTA, BURMISTRZA LUB PREZYDENTA MIASTA

Do podstawowych kompetencji i obowiązków należą:

- **możliwość nakazania w drodze decyzji, osobie fizycznej eksploatującej instalację w ramach zwykłego korzystania ze środowiska lub eksploatującej urządzenie, wykonanie w określonym czasie czynności zmierzających do ograniczenia ich negatywnego oddziaływania na środowisko,**
- **możliwość, wstrzymania w drodze decyzji, użytkowania instalacji lub urządzenia, jeżeli osoba fizyczna nie dostosowała się do powyższych wymagań,**
- występowanie do wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska o podjęcie odpowiednich działań będących w jego kompetencji, jeżeli w wyniku kontroli wójt, burmistrz lub prezydent miasta stwierdził naruszenie przez kontrolowany podmiot przepisów o ochronie środowiska lub występuje uzasadnione podejrzenie, że takie naruszenie mogło nastąpić,
- uprawnienie do występowania w charakterze oskarżyciela publicznego w sprawach o wykroczenia przeciw przepisom o ochronie środowiska,
- przedkładanie wojewodzie corocznie informacji dotyczących:
 - informacji o stanie wyposażenia aglomeracji w systemy kanalizacji zbiorczej i oczyszczalni ścieków komunalnych,
 - informacji o postępie realizacji przedsięwzięć określonych w krajowym programie oczyszczania ścieków komunalnych,
 - informacji o ilości wytworzonych w ciągu roku Mg suchej masy osadów ściekowych w oczyszczalniach ścieków komunalnych aglomeracji oraz sposób postępowania z tymi osadami z uwzględnieniem podziału państwa na obszary dorzeczy i regiony wodne, za rok ubiegły
 - coroczne przedkładanie wojewodzie informacji o rodzaju, ilości i miejscach występowania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska.

ZADANIA I KOMPETENCJE RADY GMINY

Rada gminy jest organem stanowiącym. Na tym poziomie nie funkcjonują obecnie organy odpowiadające zarządowi województwa lub powiatu. Organem wykonawczym jest wójt, burmistrz lub prezydent miasta.

Organy samorządu gminy mogą prowadzić własną politykę, której kluczowymi instrumentami są miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, plan ochrony środowiska i program gospodarki odpadami, jak też regulaminy utrzymania czystości i porządku w gminie. W szczególności rada gminy:

- **uchwala gminny program ochrony środowiska**

- **ustanawia ograniczenia co do czasu funkcjonowania instalacji lub korzystania z urządzeń, z których emitowany hałas może negatywnie oddziaływać na środowisko**
- **ustala szczegółowe zasady utrzymania czystości i porządku na terenie gminy, a w szczególności:**
 - może określić inne sposoby udokumentowania wykonania obowiązków dotyczących dokumentowania korzystania z usług firmy wywozowej i opróżniania zbiorników na nieczystości, niż okazanie umowy i dowodów płacenia za usługi
 - może ustalić górne stawki opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości za usługi, o których mowa wyżej
 - może przejąć od właścicieli nieruchomości wszystkie lub wskazane obowiązki, o których mowa wyżej
 - ustala opłatę ponoszoną przez właścicieli nieruchomości za wykonywanie przejętych obowiązków.
- **zatwierdza plan gospodarowania dla gruntów położonych na obszarach ograniczonego użytkowania, istniejących wokół zakładów przemysłowych** po uzyskaniu opinii izby rolniczej
- uzgadnia ustalenia dotyczące infrastruktury technicznej, zagospodarowania turystycznego, sposobu użytkowania gruntów, eliminacji lub ograniczania zagrożeń zewnętrznych oraz ustaleń do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w odniesieniu do nieruchomości niebędących własnością Skarbu Państwa
- opiniuje projekt planu ochrony parku narodowego, rezerwatu przyrody oraz parku krajobrazowego
- uzgadnia projekt rozporządzenia w sprawie wyznaczenia lub powiększenia obszaru chronionego krajobrazu
- wyznacza obszar chronionego krajobrazu; określa jego nazwę, położenie, obszar, sprawującego nadzór, ustalenia dotyczące czynnej ochrony ekosystemów oraz zakazy właściwe dla danego obszaru chronionego krajobrazu lub jego części
- dokonuje likwidacji lub zmiany granic obszaru chronionego krajobrazu (jeśli nie wykonał tego w ramach swoich zadań wojewoda)
- znosi ustalane przez siebie formy ochrony przyrody.
- uzgadnia projekt planu ochrony obszaru Natura 2000
- ustanawia pomnik przyrody, stanowisko dokumentacyjne, użytek ekologiczny lub zespół przyrodniczo-krajobrazowy (jeżeli wojewoda nie ustanowił tych form ochrony przyrody)
- opiniuje wnioski Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych o uznanie lasu za ochronny lub pozbawienie go tego charakteru – w odniesieniu do lasów stanowiących własność Skarbu Państwa
- opiniuje wnioski starosty o uznanie lasu za ochronny lub pozbawienie go tego charakteru – w odniesieniu do lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa.
- może podjąć uchwałę o objęciu ochroną znajdujących się na obszarze jej działania gruntów rolnych określonych w ewidencji gruntów jako użytki rolne,
- sporządza miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenu górniczego
- rozpatruje informację wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska o stanie środowiska na obszarze województwa.
- zatwierdza zestawienia przychodów i wydatków gminnego funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej na dany rok